

GRAWE OSIGURANJE AD, PODGORICA

**IZVJEŠTAJ O IZVRŠENOJ REVIZIJI
FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA ZA 2019. GODINU**

Sadržaj	Strana
Izvještaj nezavisnog revizora	1-3
Finansijski izvještaji:	
Bilans uspjeha za period 1.01-31.12.2019. godine	4-5
Bilans stanja na dan 31.12.2019. godine	6
Iskaz o promjenama na kapitalu	7
Iskaz o novčanim tokovima	8
Napomene uz finansijske iskaze	9-39

IZVJEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA

Akcionarima Osiguravajućeg društva Grawe osiguranje AD, Podgorica

Izvršili smo reviziju priloženih finansijskih iskaza akcionarskog društva „Grawe osiguranje“ Podgorica (u daljem tekstu: Društvo), koji obuhvataju iskaz o finansijskoj poziciji (bilans stanja) na dan 31.12.2019. godine i iskaz o ukupnom rezultatu (bilans uspjeha), iskaz o promjenama na kapitalu i iskaz o novčanim tokovima za godinu koja se završava na taj dan, i napomene uz finansijske iskaze koje uključuju sumarni pregled značajnih računovodstvenih politika.

Po našem mišljenju, priloženi finansijski iskazi prikazuju istinito i objektivno, po svim materijalno značajnim pitanjima finansijski položaj “Grawe osiguranje” AD, Podgorica na dan 31. decembra 2019. godine, njegovu finansijsku uspješnost i tokove gotovine za godinu koja se završava na taj dan, u skladu sa računovodstvenim propisima Crne Gore.

Osnova za mišljenje

Reviziju smo izvršili u skladu sa Zakonom o reviziji Crne Gore i Međunarodnim standardima revizije (ISA). Naše odgovornosti u skladu sa tim standardima su detaljnije opisane u odjeljku izvještaja koji je naslovljen Odgovornosti revizora za reviziju finansijskih iskaza. Mi smo nezavisni u odnosu na Društvo u skladu sa Etičkim kodeksom za profesionalne računovođe Odbora za Međunarodne etičke standarde za računovođe (IESBA Kodeks) i etičkim zahtjevima koji su relevantni za našu reviziju finansijskih iskaza u Crnoj Gori, i ispunili smo naše druge etičke odgovornosti u skladu sa ovim zahtjevima i IESBA Kodeksom. Smatramo da su revizijski dokazi koje smo pribavili dovoljni i adekvatni da nam pruže osnovu za mišljenje.

Ključna revizijska pitanja

Ključna revizijska pitanja su pitanja koja su, po našem profesionalnom prosuđivanju, bila od najvećeg značaja u našoj reviziji finansijskih iskaza za tekući period. U postojećim okolnostima smatramo da nema ključnih pitanja odabranih za posebno saopštavanje, svi aspekti su obrađeni u kontekstu revizije finansijskih izvještaja u cjelini, kao i formiranju našeg mišljenja.

Odgovornost rukovodstva i lica ovlašćenih za upravljanje za finansijske iskaze

Rukovodstvo je odgovorno za pripremu i fer prezentaciju ovih finansijskih iskaza u skladu sa međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja i za one interne kontrole za koje odredi da su potrebne za pripremu finansijskih iskaza koji ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze, nastale usled kriminalne radnje ili greške.

Pri sastavljanju finansijskih iskaza, rukovodstvo je odgovorno za procjenu sposobnosti Društva da nastavi sa poslovanjem u skladu sa načelom stalnosti, objelodanjujući, po potrebi, pitanja koja se odnose na stalnost poslovanja i primjenu načela stalnosti poslovanja kao računovodstvene osnove, osim ako rukovodstvo namjerava da likvidira Društvo ili da obustavi poslovanje, ili nema drugu realnu mogućnost osim da to uradi.

Lica ovlašćena za upravljanje su odgovorna za nadgledanje procesa finansijskog izvještavanja Društva

Odgovornost revizora za reviziju finansijskih iskaza

Naš cilj je sticanje uvjerenja u razumnoj mjeri o tome da finansijski iskazi, uzeti u cjelini, ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze, nastale usled kriminalne radnje ili greške; i izdavanje izvještaja revizora koji sadrži naše mišljenje. Uvjeravanje u razumnoj mjeri označava visok nivo uvjerenja, ali ne predstavlja garanciju da će revizija sprovedena u skladu sa Međunarodnim standardima revizije uvijek otkriti materijalno pogrešne iskaze ako takvi postoje. Pogrešni iskazi mogu da nastanu usled kriminalne radnje ili greške i smatraju se materijalno značajnim ako je razumno očekivati da će oni, pojedinačno ili zbirno, uticati na ekonomske odluke korisnika donijete na osnovu ovih finansijskih iskaza.

Kao dio revizije u skladu sa ISA standardima, mi primjenjujemo profesionalno prosuđivanje i održavamo profesionalni skepticizam tokom revizije. Isto tako, mi:

- * Vršimo identifikaciju i procjenu rizika od materijalno značajnih pogrešnih iskaza u finansijskim iskazima, nastalih usled kriminalne radnje ili greške; osmišljavanje i obavljanje revizijskih postupaka koji su prikladni za te rizike; i pribavljanje dovoljno adekvatnih revizijskih dokaza da obezbijede osnovu za mišljenje revizora. Rizik da neće biti identifikovani materijalno značajni pogrešni iskazi koji su rezultat kriminalne radnje je veći nego za pogrešne iskaze nastale usled greške, zato što kriminalna radnja može da uključi udruživanje, falsifikovanje, namjerne propuste, lažno predstavljanje ili zaobilaženje interne kontrole.

- * Stičemo razumijevanje o internim kontrolama koje su relevantne za reviziju radi osmišljavanja revizijskih postupaka koji su prikladni u datim okolnostima, ali ne u cilju izražavanja mišljenja o efikasnosti sistema internih kontrola entiteta.

- * Vršimo procjenu primijenjenih računovodstvenih politika i u kojoj mjeri su razumne računovodstvene procjene i povezana objelodanjivanja koje je izvršilo rukovodstvo.

- * Donosimo zaključak o prikladnosti primjene načela stalnosti kao računovodstvene osnove od strane rukovodstva i, na osnovu prikupljenih revizijskih dokaza, da li postoji materijalna neizvjesnost u vezi sa događajima ili uslovima koji mogu da izazovu značajnu sumnju u pogledu sposobnosti entiteta da nastavi sa poslovanjem u skladu sa načelom stalnosti. Ako zaključimo da postoji materijalna neizvjesnost, dužni smo da u svom izvještaju skrenemo pažnju na povezano objelodanjivanja u finansijskim izvještajima ili, ako takva objelodanjivanja nijesu adekvatna, da modifikujemo svoje mišljenje. Naši zaključci se zasnivaju na revizijskim dokazima prikupljenim do datuma izvještaja revizora. Međutim, budući događaji ili uslovi mogu za posledicu da imaju da entitet prestane da posluje u skladu sa načelom stalnosti.

- * Vršimo procjenu ukupne prezentacije, strukture i sadržaja finansijskih iskaza, uključujući objelodanjivanja, i da li su u finansijskim iskazima prikazane osnovne transakcije i događaji na takav način da se postigne fer prezentacija.

Saopštavamo licima ovlašćenim za upravljanje, između ostalog, planirani obim i vrijeme revizije i značajne revizijske nalaze, uključujući sve značajne nedostatke interne kontrole koje smo identifikovali tokom revizije.

Takođe, dostavljamo licima ovlašćenim za upravljanje izjavu da smo usklađeni sa relevantnim etičkim zahtjevima u pogledu nezavisnosti i da ćemo ih obavijestiti o svim odnosima i ostalim pitanjima za koja može razumno da se pretpostavi da utiču na našu nezavisnost, i gdje je to moguće, o povezanim mjerama zaštite.

Od pitanja koja su saopštena licima ovlašćenim za upravljanje, mi određujemo koja pitanja su bila od najveće važnosti u reviziji finansijskih iskaza za tekući period i stoga su ključna revizijska pitanja. Mi opisujemo ova pitanja u izvještaju revizora, osim ako zakon ili regulativa isključuje javno objelodanjivanje o tom pitanju ili kada, u izuzetno rijetkim okolnostima, utvrdimo da pitanje ne treba da bude uključeno u izvještaj revizora, zato što je razumno očekivati da negativne posledice budu veće nego koristi od takve komunikacije.

Izveštaj o drugim zakonskim zahtjevima

Rukovodstvo Društva je odgovorno za sastavljanje i prezentiranje godišnjeg izvještaja menadžmenta u skladu sa zahtjevima Zakona o računovodstvu Crne Gore.

Naše mišljenje o finansijskim iskazima ne obuhvata godišnji izvještaj menadžmenta, i osim u onoj mjeri u kojoj je to izričito navedeno u našem izvještaju, ne izražavamo bilo koji oblik zaključka s izražavanjem uvjerenja o njima.

U skladu sa Zakonom o reviziji Crne Gore, naša odgovornost je da pročitamo godišnji izvještaj menadžmenta i izrazimo mišljenje o usklađenosti godišnjeg izvještaja menadžmenta za 2019. godinu sa finansijskim iskazima za tu poslovnu godinu.

U pogledu godišnjeg izvještaja menadžmenta, obavili smo postupke u skladu sa zahtjevima Zakona o računovodstvu Crne Gore. Ti postupci uključuju provjeru da li godišnji izvještaj menadžmenta sadrži informacije zahtijevane članom 11 Zakona o računovodstvu.

Na osnovu postupaka koje smo obavili u toku revizije finansijskih iskaza, prema našem mišljenju:

- Informacije prezentirane u godišnjem izvještaju menadžmenta Društva za godinu za koju su pripremljeni finansijski iskazi usklađene su sa priloženim finansijskim iskazima.
- Izvještaj menadžmenta Društva je sastavljen u skladu sa članom 11 Zakona o računovodstvu Crne Gore.

Na osnovu poznavanja poslovanja Društva i njegovog okruženja stečenog u toku revizije, nijesmo ustanovili da postoje materijalno značajni pogrešni prikazi u godišnjem izvještaju menadžmenta.

Ostala pitanja

Reviziju finansijskih izvještaja za 2018. godinu izvršio je drugi revizor, koji je u svom izvještaju iskazao pozitivno mišljenje.

Podgorica, 12.02.2020. godine

Svetomir Aković, Ovlašćeni revizor

The image shows a blue circular stamp of the Audit Firm "REVIZOR" with the text "Društvo za reviziju i računovodstvo" and "PODGORICA" around the perimeter. To the right of the stamp is a handwritten signature in blue ink that reads "Svetomir Aković".

GRAWE OSIGURANJE AD, PODGORICA
Finansijski izvještaji za godinu završenu 31. decembra 2019.

Bilans uspjeha

U periodu od 1. januara do 31. decembra 2019. godine

	Napomena	2019.	(u Eur) 2018.
Poslovni prihodi		6.617.285	6.404.918
Prihod od premije osiguranja i saosiguranja	3.1, 4	6.587.678	6.365.702
Obračunate bruto premije osiguranja		7.079.791	6.897.599
Primljene premije saosiguranja			-
Smanjenje za udio reosiguranja u premijama osiguranja i za udjele retrocesionara u premijama osiguranja		(486.921)	(532.134)
Promjene bruto prenosnih premija		(9.901)	(2.894)
Promjene prenosnih premija za saosiguravajući dio		-	-
Promjene prenosnih premija za reosiguravajući dio		4.709	3.131
Neto prihodi od ostalih usluga	3.1, 5	29.607	39.216
Poslovni rashodi		6.049.801	5.772.340
Rashodi naknada šteta	3.2, 6	2.370.787	2.503.365
Obračunate bruto naknade šteta		2.664.454	2.860.990
Umanjenje za udio saosiguravača, reosiguravača i retrocesionara u naknadama šteta		(309.593)	(365.930)
Promjene bruto rezervisanja za nastale prijavljene štete		(14.420)	(90.862)
Promjene rezervisanja za nastale prijavljene štete za saosiguravajući i reosiguravajući dio		26.345	28.567
Promjena bruto rezervisanja za nastale neprijavljene štete		13.720	52.662
Umanjenje za udjele saosiguravača, reosiguravača i retrocesionara u rezervisanjima za nastale neprijavljene štete		(9.719)	17.938
Promjena rezervisanja za troškove likvidacije šteta			
Rashodi za promjene neto tehničkih rezervisanja	3.2, 7	3.596.576	3.198.157
Promjene rezervisanja za popuste, bonuse i storno		-	-
Promjene matematičkih rezervisanja		3.544.159	3.156.403
Promjena drugih tehničkih rezervisanja		52.417	41.754
Ostali troškovi, doprinosi i rezervisanja	3.2, 8	82.438	70.818
Troškovi nadzornog organa		69.486	59.859
Troškovi ispravke vrijednosti premije osiguranja		12.037	9.967
Drugi ostali neto troškovi osiguranja		915	992
Dobitak/Gubitak – Bruto poslovni rezultat		567.484	632.578
Troškovi sprovođenja osiguranja	3.3, 9	1.335.728	1.423.005
Troškovi sticanja osiguranja		653.970	560.952
Amortizacija	3.10, 9	59.992	56.573
Troškovi rada		335.837	339.782
Materijalni troškovi		31.570	31.831
Ostali troškovi usluga		293.057	288.449
Drugi troškovi		91.030	289.890
Umanjenje za prihode od provizije reosiguranja		(129.728)	(144.472)
Dobitak/Gubitak – Neto poslovni rezultat		(768.244)	(790.427)

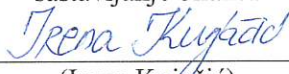
Bilans uspjeha
U periodu od 1. januara do 31. decembra 2019. godine

		(u Eur)	
Finansijski rezultat od ulaganja	3.5, 10	4.333.759	3.552.098
Prihodi od ulaganja sredstava tehničkih rezervi i matematičke rezerve		2.941.056	2.651.946
Rashodi od ulaganja sredstava tehničkih rezervi i matematičke rezerve		(16.230)	(28.380)
Neto finansijski rezultat od ulaganja sredstava rezervi i matematičke rezerve		2.924.826	2.623.566
Prihodi od ulaganja koji se ne finansiraju iz sredstava tehničkih rezervi		1.488.235	930.992
Rashodi od ulaganja koji se ne finansiraju iz sredstava tehničkih rezervi		(79.302)	(2.460)
Neto finansijski rezultat od ulaganja koja se ne finansiraju iz sredstava tehničkih rezervi		1.408.933	928.532
Dobitak/Gubitak iz redovnog poslovanja prije oporezivanja		3.565.515	2.761.671
Porez na dobit	3.7, 11	325.985	269.995
Porez na dobit		325.985	269.995
Prihodi/rashodi na ime odloženog poreza		-	-
Neto dobit za poslovnu godinu		3.239.530	2.491.676
Raspodjela neto dobiti			
Zarada po akciji		42.7508	32.8817

Potpisano u ime Grawe osiguranje AD, Podgorica:

U Podgorici,
24.01.2020. godine

Lice odgovorno za
sastavljanje bilansa

(Irena Kujčić)

Izvršni direktor

(Maja Pavličić)

GRAWE
osiguranje a.d.

GRAWE OSIGURANJE AD, PODGORICA
Finansijski izvještaji za godinu završenu 31. decembra 2019.

Bilans stanja
Na dan 31.12.2019. godine

	Napomena	2019.	(u Eur) 2018.
Aktiva			
Nematerijalna imovina	3.8, 12	5.445	381
Nekretnine i oprema za neposredno obavljanje djelatnosti osiguranja	3.9, 13	756.861	813.733
Dugoročna finansijska ulaganja		59.756.186	51.161.110
Hartije od vrijednosti	3.13, 14	58.778.176	49.784.544
Dugoročni depoziti i druga dugoročna finans. ulaganja	3.13, 14	930.083	1.326.790
Investicione nekretnine	3.12, 15	47.927	49.776
Kratkoročna sredstva		1.174.300	1.001.900
Gotovinska sredstva	3.13, 17	920.004	614.118
Kratkoročna potraživanja	3.13, 18	254.296	387.782
Udio reosiguravača u tehničkim rezervama	19	357.012	331.547
Aktivna vremenska razgraničenja	20	1.219.768	1.666.297
Ukupna aktiva		63.269.572	54.974.968
Pasiva			
Osnovni kapital			
Aksijski kapital	3.14, 21	3.000.011	3.000.011
Rezerve		17.628.757	13.609.769
Revalorizacione rezerve	3.16, 21	2.262.784	1.183.325
Neraspoređena dobit/gubitak		15.365.973	12.426.444
Rezervisanja		41.050.256	37.407.097
Bruto tehničke rezerve	3.17, 22	860.758	851.557
Matematička rezerva i druga tehnička rezervisanja iz osiguranja	3.17, 22	40.189.498	36.555.540
Kratkoročne obaveze	23	1.531.015	905.779
Pasivna vremenska razgraničenja	24	59.533	52.312
Ukupna pasiva		63.269.572	54.974.968

Potpisano u ime Grawe osiguranje AD, Podgorica:

U Podgorici,
24.01.2020. godine

Lice odgovorno za
sastavljanje bilansa

Irena Kujačić
(Irena Kujačić)

Izvršni direktor

M. Pavličić
(Maja Pavličić)

GRAWE OSIGURANJE AD, PODGORICA
Finansijski izvještaji za godinu završenu 31. decembra 2019.

Iskaz o promjenama na kapitalu
U periodu od 1. januara do 31. decembra 2019. godine

Opis	Akcijski kapital	Revalorizacije rezerve	Neraspoređena dobit	(u Eur)
				Ukupno
Stanje na dan 1. januara 2018. godine	3.000.011	3.049.186	10.234.769	16.283.966
Promjena fer vrijednosti finansijske imovine raspoložive za prodaju	-	(1.865.861)	-	(1.865.861)
Dividende	-	-	(300.000)	(300.000)
Dobit tekuće godine	-	-	2.491.675	2.491.675
Stanje na dan 31. decembra 2018. godine	3.000.011	1.183.325	12.426.444	16.609.780
Stanje na dan 1. januara 2019. godine	3.000.011	1.183.325	12.426.444	16.609.780
Promjena fer vrijednosti finansijske imovine raspoložive za prodaju	-	1.079.459	-	1.079.459
Dividende	-	-	(300.001)	(300.001)
Dobit tekuće godine	-	-	3.239.530	3.239.530
Stanje na dan 31. decembra 2019. godine	3.000.011	2.262.784	15.365.973	20.628.768

Potpisano u ime Grawe osiguranje AD, Podgorica:

U Podgorici,
24.01.2020. godine

Lice odgovorno za
sastavljanje bilansa

Irena Kujačić
(Irena Kujačić)

Izvršni direktor

M. Pavličić
(Maja Pavličić)

GRAWE OSIGURANJE AD, PODGORICA
Finansijski izvještaji za godinu završenu 31. decembra 2019.

Iskaz o novčanim tokovima
U periodu od 1. januara do 31. decembra 2019. godine

	2019.	(u Eur) 2018.
Tokovi gotovine iz poslovnih aktivnosti		
Prilivi gotovine iz poslovnih aktivnosti	7.196.744	7.074.634
Prilivi od premija (iz osiguranja, saosiguranja i reosiguranja)	6.885.858	6.808.793
Prilivi po osnovu ostalih poslovnih prihoda	310.886	265.841
Odlivi gotovine iz poslovnih aktivnosti	(4.523.207)	(4.793.937)
Odlivi po osnovu naknada šteta (iz osiguranja, saosiguranja i reos)	(2.521.014)	(2.677.885)
Odlivi po osnovu premija (saosiguranja, reosiguranja i premija)	(127.497)	(225.045)
Odlivi po osnovu bruto zarada, naknada zarada i dugih ličnih rash	(344.016)	(560.049)
Odlivi po osnovu poreza, doprinosa i drugih dažbina	(344.000)	(257.781)
Odlivi po osnovu provizija (zastupnicima i posrednicima)	(654.704)	(555.375)
Odlivi po osnovu drugih troškova poslovanja	(540.976)	(517.802)
Neto promjena gotovine iz poslovnih djelatnosti	2.664.537	2.280.697
Tokovi gotovine iz aktivnosti investiranja		
Prilivi gotovine iz aktivnosti investiranja	29.680.194	24.736.706
Prihodi od prodaje hartija od vrijednosti	26.617.392	-
Prilivi od ulaganja u hartije od vrijednosti	2.370.005	24.200.776
Prilivi od zakupnina	4.850	4.900
Ostali prilivi iz aktivnosti investiranja	687.947	531.030
Odlivi gotovine iz aktivnosti investiranja	(32.305.844)	(27.394.856)
Odlivi po osnovu ulaganja u hartije od vrijednosti koje su izdate od strane Crne Gore	(31.806.044)	(27.290.766)
Odlivi po osnovu ulaganja u obveznice odnosno druge dužničke HOV kojima se trguje na organizovanom tržištu HOV	(499.800)	-
Odlivi za kupovinu nematerijalnih ulaganja i ostalih sredstava	-	(104.090)
Ostali odlivi gotovine iz aktivnosti investiranja	-	-
Neto promjena gotovine iz aktivnosti investiranja	(2.625.649)	(2.658.150)
Tokovi gotovine iz aktivnosti finansiranja		
Prilivi gotovine iz aktivnosti finansiranja	20.900.000	-
Prilivi po osnovu kratkoročnih kredita	20.900.000	-
Odlivi gotovine iz aktivnosti finansiranja	(20.633.001)	(300.001)
Odlivi po osnovu dugoročnih kredita	(68.000)	-
Odliv po osnovu povraćaja pozajmljenih sredstava	(20.280.000)	-
Ostali odlivi po osnovu aktivnosti finansiranja	(285.001)	(300.001)
Neto promjena gotovine iz aktivnosti finansiranja	266.999	(300.001)
Neto promjena gotovine	305.886	(677.454)
Gotovina na početku obračunskog perioda	614.118	614.118
Gotovina na kraju obračunskog perioda	920.004	1.291.572

Potpisano u ime Grawe osiguranje AD, Podgorica:

U Podgorici,
24.01.2020. godine

Lice odgovorno za
sastavljanje bilansa

Irena Kujačić
(Irena Kujačić)

Izvršni direktor

M. Pavličić
(Maja Pavličić)

GRAWE
osiguranje a.d.

1. Osnivanje i djelatnost

Osiguravajuće društvo „Grawe osiguranje“ A.D, Podgorica (u daljem tekstu Društvo), registrovano je u Centralnom registru Privrednog suda u Podgorici 21.10.2004. godine, u skladu sa Zakonom o privrednim društvima Crne Gore, pod registarskim brojem 4-0007631/001, a na osnovu Rješenja Ministarstva finansija Republike Crne Gore o davanju dozvole za rad broj 02-3087/2 od 23.09.2004. godine

Društvo je bilo registrovano za poslove životnih osiguranja i za neživotna osiguranja: osiguranje od nezgode i dobrovoljno zdravstveno osiguranje, ostala osiguranja imovine, uključujući osiguranja vozila-kasko (Rješenje Ministarstva finansija Republike Crne Gore 02-3087/2 od 23.09.2004. godine).

Imajući u vidu da Društvo u roku od 6 mjeseci od izdavanja dozvole za obavljanje djelatnosti osiguranja nije otpočelo sa obavljanjem poslova neživotnih osiguranja, donijeta je odluka o prestanku obavljanja poslova neživotnih osiguranja. Na XIII sjednici Skupštine akcionara održanoj 25.11.2011. godine, Odlukom o izmjeni Statuta Društva radi usaglašavanja sa Zakonom o klasifikaciji djelatnosti, djelatnost Društva je životno osiguranje.

Agencija za nadzor osiguranja je 04.09.2009. godine donijela Rješenje broj 03-392/5-09, kojim se Osiguravajućem društvu „Grawe osiguranje“ AD, Podgorica izdaje dozvola za obavljanje poslova životnog osiguranja.

Rješenjem Komisije za hartije od vrijednosti od 4.08.2017. godine izvršeno je restrukturiranje privrednih društava spajanjem uz pripajanje društva preuzimaoca „Grawe osiguranje“ AD. Podgorica i prezetog društva "Merkur osiguranje" AD Podgorica

Savjet Agencije za nadzor osiguranja je 28.12.2017. godine donio Rješenje o davanju saglasnosti za prenos portfelja „Atlas life“ AD Podgorica na „Grawe osiguranje“ AD Podgorica, a nakon dobijenog Rješenja o postupku koncentracije od strane Agencije za zaštitu konkurencije. Na osnovu dobijene saglasnosti „Grawe osiguranje“ AD Podgorica je prenijelo portfelj „Atlas life“ AD Podgorica sa stanjem 31.01.2018. godine shodno zaključenom Ugovoru o prenosu portfelja, čime je dozvola za obavljanje poslova osiguranja izdata društvu za osiguranje „Atlas life“ AD Podgorica prestala da važi danom usvajanja odluke o dobrovoljnoj likvidaciji skupštine akcionara tog društva.

Osnovni kapital Društva podijeljen je na 75.777 akcija nominalne vrijednosti od 39,59 €, čiji je vlasnik Grazer Wechselseitige Versicherung AG, Graz, Austria.

Organi Društva su Skupština akcionara kao najviši organ Društva, Odbor direktora, Izvršni direktor i sekretar Društva. Odbor direktora se sastoji od 3 člana koje imenuje i razrješava Skupština akcionara. Mandat članova Odbora direktora ističe na prvoj redovnoj godišnjoj sjednici Skupštine akcionara. Broj mandata za člana Odbora direktora nije ograničen. Odbor direktora upravlja Društvom direktno i preko Izvršnog direktora i menadžmenta u cjelini i ima puno ovlaštenje da donosi odluke i preduzima aktivnosti koje smatra korisnim za postizanje i sprovođenje svrhe i predmeta poslovanja Društva, osim poslova koji su izričito stavljeni u nadležnost Skupštine Društva.

Sjedište Društva je u Podgorici, Bulevar Ivana Crnojevića br. 62/1.

Društvo je na dan 31. decembra 2019. godine imalo 22 zaposlena (31. decembra 2018. godine 22 zaposlena).

2. Osnova za sastavljanje i prezentaciju finansijskih izvještaja

2.1. Osnova za sastavljanje finansijskih izvještaja

Društvo ima obavezu da vodi računovodstvene evidencije i sastavlja finansijske izvještaje u skladu sa Zakonom o računovodstvu Crne Gore („Sl.list CG”, br.52/16), Zakonom o osiguranju („Sl.list CG“ br. 78/06, 19/07, 53/09, 73/10, 40/11 i 45/12, 06/13 i 55/16) i regulativom propisanom od Agencije za nadzor osiguranja Crne Gore. U skladu sa Zakonom o računovodstvu, pravna lica sastavljaju finansijske iskaze po Međunarodnim računovodstvenim standardima (MRS), odnosno po Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja (MSFI), koje je objavio Odbor za međunarodne računovodstvene standarde i utvrdio i objavio organ državne uprave nadležan za poslove finansija, odnosno pravno lice kome je povjereno vršenje tih poslova, koje je od odgovarajućeg organa Međunarodne federacije računovođa (IFAC) dobilo pravo na prevod i objavljivanje.

Poslednji MRS i MSFI koji su zvanično prevedeni su iz 2009. godine, kao i novodonijeti MSFI 10, 11, 12 i 13 koji se primjenjuju od 2013. godine.

Finansijski iskazi su prezentovani u formi propisanoj od strane Agencije za nadzor osiguranja Crne Gore, koji u pojedinim djelovima odstupaju od načina prikazivanja određenih bilansnih pozicija kako predviđa MRS -1 „Prezentacija finansijskih izvještaja“.

Finansijski iskazi su sastavljeni u skladu načelom istorijskog troška, osim finansijskih instrumenata raspoloživih za prodaju, koji se procjenjuju po tržišnoj vrijednosti. Ostala finansijska imovina i obaveze su iskazani po amortizovanoj vrijednosti, umanjenoj za odgovarajuće ispravke vrijednosti.

Društvo je u sastavljanju ovih finansijskih iskaza primjenjivalo računovodstvene politike obrazložene u napomeni 3, koje su zasnovane na računovodstvenim i poreskim propisima Crne Gore.

Zvanična valuta u Crnoj Gori i izvještajna valuta Društva je Euro.

2.2. Koncept nastavka poslovanja

Finansijski izvještaji su sastavljeni u skladu sa konceptom nastavka poslovanja, koji pretpostavlja da će Društvo nastaviti da posluje u predvidljivoj budućnosti.

2.3. Uporedni podaci

Uporedne podatke čine godišnji finansijski izvještaji Društva za 2018. godinu, koji bili su predmet revizije.

2.4. Korišćenje procjenjivanja

Prezentacija finansijskih izvještaja zahtijeva od rukovodstva korišćenje najboljih mogućih procjena, objelodanjivanje potencijalnih potraživanja i obaveza na dan sastavljanja finansijskih izvještaja, kao i prihoda i rashoda u toku izvještajnog perioda. Ove procjene i pretpostavke su zasnovane na informacijama raspoloživim na dan sastavljanja finansijskih izvještaja, a budući stvarni rezultati mogu se razlikovati od procijenjenih iznosa. Ove procjene se najvećim dijelom odnose na procjene korisnog vijeka upotrebe osnovnih sredstava, procjene obezvrjeđenja potraživanja iz poslovnih odnosa, rezervisanja za prijavljene, a nelikvidirane štete, rezervisanja za nastale, a neprijavljene štete i ostala rezervisanja.

3. Pregled značajnih računovodstvenih politika

Osnovne računovodstvene politike primijenjene prilikom sastavljanja finansijskih izvještaja za 2019. godinu su sledeće:

3.1. Poslovni prihodi

Poslovni prihodi obuhvataju prihode od premije osiguranja i ostale prihode. Prihodi se priznaju po fer vrijednosti primljenih nadoknada ili potraživanja.

Prihodi od premija osiguranja obračunati su iz bruto premija osiguranja i saosiguranja, umanjeni za dio reosiguranja i ispravljani za promjenu bruto prenosne premije, koja je korigovana za učešće reosiguravača u prenosnoj premiji. Osnov za priznavanje bruto premija osiguranja su fakturisane premije.

Prihodi od premija osiguranja se priznaju kao prihod, u skladu sa rokovima i periodima pokrivanja rizika iz odgovarajućih ugovora o osiguranju i reosiguranju.

Visina bruto premije utvrđena je tarifom premije prema vrsti osiguranja. Bruto premija se sastoji od funkcionalne premije i režijskog dodatka. Funkcionalnu premiju čini tehnička premija, budući da Društvo u skladu sa svojim internim aktima ne izdvaja doprinos za preventivu. Režijski dodatak se koristi za pokriće troškova sprovođenja osiguranja. Maksimalnu stopu režijskog dodatka utvrđuje Odbor direktora Društva.

Ostali prihodi predstavljaju druge stavke koje zadovoljavaju definiciju prihoda i mogu, ali ne moraju da proisteknu iz uobičajenih aktivnosti Društva.

3.2. Poslovni rashodi

Rashodi obuhvataju rashode za štete i ostale troškove, doprinose i rezervisanja.

Rashodi za štete su obračunati bruto iznosi šteta ispravljani za promjenu bruto rezervi za štete.

Neto rashodi naknade šteta obračunati su iz bruto naknade šteta, koja je uvećana za troškove vezane za isplatu šteta, umanjena za regresna potraživanja i udio reosiguranja i saosiguranja i korigovana za promjenu bruto rezervisanja za štete i učešće reosiguranja i saosiguranja u tim rezervacijama. Troškovi vezani za isplatu šteta sadrže eksterne i interne troškove procjene opravdanosti iznosa odštetnih zahtjeva, kao i sudske troškove i troškove vještačenja.

Ostali troškovi, doprinosi i rezervisanja obuhvataju troškove nadzornog organa i troškove ispravke vrijednosti premije osiguranja.

Rashodi po osnovu rezervisanja predstavljaju rezervisanja za matematičku rezervu i rezerve za pripadajuću i rezervisanu dobit.

Ostali troškovi, doprinosi i rezervisanja

Ostali troškovi, doprinosi i rezervisanja obuhvataju troškove nadzornog organa, troškove ispravke vrijednosti premije osiguranja i ostale troškove iz poslova osiguranja. Ostali troškovi se priznaju na obračunskoj osnovi.

3.3. Troškovi sprovođenja osiguranja

Troškovi sprovođenja osiguranja obuhvataju rashode koji proističu iz uobičajenih aktivnosti Društva i čine ih troškovi sticanja osiguranja i troškovi uprave.

Troškovi pribave uključuju sve direktne troškove koji nastaju kod zaključivanja ugovora o osiguranju, kao što su troškovi osoblja zaposlenog u prodaji, troškovi provizije i ostale troškove koji se odnose na pribavu osiguranja.

Troškovi uprave predstavljaju troškove sprovođenja osiguranja koji nijesu direktno povezani sa zaključenjem ugovora o osiguranju (amortizacije, zarada, naknada zarada i ostalih primanja zaposlenih, materijalni troškovi, ostali troškovi usluga i drugi troškovi).

3. Pregled značajnih računovodstvenih politika (nastavak)

3.4. Preračunavanje stranih sredstava plaćanja

Sva potraživanja i obaveze u stranim sredstvima plaćanja, preračunavaju se u EUR primjenom zvaničnih deviznih kurseva važećih na dan bilansa stanja.

Poslovne promjene u stranim sredstvima plaćanja tokom godine preračunavaju se u EUR po zvaničnim deviznim kursovima važećim na dan poslovne promjene.

Pozitivne i negativne kursne razlike nastale iz preračuna sredstava i obaveza iskazanih u stranim sredstvima plaćanja i preračunom poslovnih promjena u toku godine priznaju se kao prihod ili rashod perioda u kome su nastale.

3.5. Finansijski prihodi i rashodi

Finansijske prihode čine prihodi od kamata, dobiti od finansijskih sredstava i drugi prihodi.

Finansijski rashodi se sastoje od rashoda od kamata, gubitaka od finansijskih sredstava i drugih finansijskih rashoda.

3.6. Naknade za zaposlene

U skladu sa propisima koji se primjenjuju u Crnoj Gori, Društvo je u obavezi da plaća doprinose državnim fondovima kojima se obezbjeđuje socijalna sigurnost zaposlenih. Ove obaveze uključuju doprinose za zaposlene na teret poslodavca u iznosima obračunatim po stopama propisanim relevantnim zakonskim propisima. Društvo je, takođe, obavezno da od bruto plata zaposlenih obustavi doprinose i da ih, u ime zaposlenih, uplati tim fondovima. Doprinosi na teret poslodavca i doprinosi na teret zaposlenih iskazuju se kao rashod perioda na koji se odnose.

Nakon izvršenih uplata doprinosa, Društvo nema daljih zakonskih obaveza u pogledu budućeg plaćanja doprinosa ukoliko fond nema dovoljno sredstava da isplati sve beneficije zaposlenima koji su se penzionisali.

3.7. Porez na dobit i odloženo oporezivanje

Tekući porez na dobit

Porez na dobit se obračunava i plaća u skladu sa Zakonom o porezu na dobit pravnih lica. Porez na dobit plaća se po proporcionalnoj stopi koja iznosi 9% od poreske osnovice.

Oporeziva dobit se utvrđuje na osnovu dobiti Društva iskazane u bilansu uspjeha uz usklađivanje prihoda i rashoda po odredbama Zakona o porezu na dobit pravnih lica (čl. 8 i 9 za usklađivanje prihoda i čl. 10 do 20 za usklađivanje rashoda).

Poreski propisi Crne Gore ne predviđaju da se poreski gubici iz tekućeg perioda mogu koristiti kao osnova za povraćaj poreza plaćenog u prethodnim periodima. Međutim, gubici iz tekućeg perioda iskazani u poreskom bilansu mogu se koristiti za umanjenje poreske osnovice budućih obračunskih perioda, ali ne duže od pet godina.

Odloženi porez na dobit

Odloženi porez na dobit se obračunava korišćenjem metode obaveza za privremene razlike koje nastanu između poreske osnovice sredstava i obaveza i njihove knjigovodstvene vrijednosti. Odloženi porez na dobit se utvrđuje primjenom poreskih stopa koje su na snazi na dan bilansa stanja i za koje se očekuje da će biti primijenjene u periodu u kome će se odložena poreska sredstva realizovati ili odložene poreske obaveze izmiriti.

3. Pregled značajnih računovodstvenih politika (nastavak)

Odložene poreske obaveze se priznaju za sve oporezive privremene razlike. Odložena poreska sredstva se priznaju za sve odbitne privremene razlike i poreske gubitke i kredite, koji se mogu prenositi u naredne fiskalne periode, do stepena do kojeg će vjerovatno postojati oporeziva dobit od koje se odložena

poreska sredstva mogu iskoristiti.

Po mišljenju rukovodstva Društva, efekti primjene MRS 12-“Porez na dobit” nijesu od materijalnog značaja na finansijske izvještaje posmatrane u cjelini.

Porezi i doprinosi i druge zakonske obaveze koje ne zavise od rezultata poslovanja

Porezi, doprinosi i druge zakonske obaveze koje ne zavise od rezultata poslovanja uključuju porez na imovinu, kao i druge poreze i doprinose u skladu sa republičkim i opštinskim propisima.

3.8. Nematerijalna ulaganja

Nematerijalna ulaganja se odnose na softver za vođenje poslovnih knjiga i obračun premije osiguranja.

Nematerijalna ulaganja se inicijalno priznaju po nabavnoj vrijednosti. Nabavnu vrijednost čini fakturna vrijednost sredstava, uvećana za sve troškove nastale do njihovog stavljanja u upotrebu.

Naknadno mjerenje nakon početnog priznavanja nematerijalnih ulaganja vrši se po nabavnoj vrijednosti umanjenoj za akumuliranu ispravku vrijednosti i eventualne akumulirane gubitke zbog obezvrjeđenja.

Amortizacija nematerijalnih ulaganja vrši se primjenom proporcionalnog metoda u roku od 3,3 godine, osim ulaganja koja imaju utvrđen rok važenja, kada se otpisivanje vrši u rokovima koji proističu iz ugovora.

3.9. Nekretnine i oprema

Kao nekretnine i oprema priznaju se sredstva čiji je očekivani korisni vijek upotrebe duži od jedne godine.

Nekretnine i oprema se prilikom početnog priznavanja odmjeravaju po nabavnoj vrijednosti. Nabavnu vrijednost čini fakturna vrijednost nekretnina i opreme, uvećana za sve troškove nastale do njihovog stavljanja u upotrebu.

Nakon početnog priznavanja nekretnine i oprema se iskazuju po nabavnoj vrijednosti umanjenoj za akumuliranu ispravku vrijednosti i eventualne akumulirane gubitke zbog obezvrjeđenja.

Naknadni troškovi se uključuju u nabavnu vrijednost sredstva ili se priznaju kao posebno sredstvo, ukoliko je primjenljivo, samo kada postoji vjerovatnoća da će Društvo u budućnosti imati ekonomsku korist od tog sredstva i ako se njegova vrijednost može pouzdano izmjeriti. Svi drugi troškovi tekućeg održavanja terete bilans uspjeha perioda u kome su nastali.

Dobici ili gubici nastali pri otuđenju ili rashodovanju nekretnina i opreme utvrđuju se iz razlike između iznosa dobijenog prodajom i knjigovodstvene vrijednosti i priznaju se u korist ili na teret bilansa uspjeha.

3.10. Amortizacija

Amortizacija nekretnina i opreme obračunava se na nabavnu vrijednost, proporcionalnim metodom, primjenom stopa koje se utvrđuju na osnovu procijenjenog korisnog vijeka upotrebe sredstava.

3. Pregled značajnih računovodstvenih politika (nastavak)

Amortizacija se obračunava počevši od narednog mjeseca za novonabavljene nekretnine i opremu, odnosno obračunom na vrijednost nekretnina i opreme, utvrđenu krajem prethodne godine, za ostale nekretnine i opremu.

Primijenjene stope su sledeće:

	Procijenjeni Korisni vijek (godina)	Stopa amortizacije (%)	Stopa koja se priznaje u poreskom bilansu (%)
Građevinski objekti	40	2,50	5,00
Računari i računarska oprema	3,33	30,00	30,00
Vozila	5	20,00	15,00
Kancelarijski namještaj	6,67	15,00	20,00
Ostala oprema	5	20,00	20,00

U skladu sa članom 13. Zakona o porezu na dobit pravnih lica obračun amortizacije za poreske svrhe se razlikuje od obračuna amortizacije za računovodstvene svrhe. Amortizacija licenci, ostalih nematerijalnih ulaganja i građevinskih objekata za poreske svrhe obračunava se primjenom proporcionalnog metoda, a za licence i opremu primjenom degresivnog metoda.

3.11. Obezvrjeđenje vrijednosti imovine

Društvo na dan bilansa stanja preispituje vrijednosti po kojima je iskazana materijalna imovina i procjenjuje da li postoje nagovještaji da je vrijednost nekog sredstva umanjena. U slučaju da postoje takve naznake, procjenjuje se nadoknadivi iznos sredstava, kako bi se utvrdio iznos obezvrjeđenja. Gubitak zbog umanjnja vrijednosti se priznaje u visini iznosa za koji je knjigovodstvena vrijednost sredstva veća od njegove nadoknadle vrijednosti.

Nadoknadiva vrijednost je neto prodajna vrijednost umanjena za troškove prodaje ili upotrebna vrijednost, zavisno od toga koja je od te dvije vrijednosti veća.

Na dan 31.12.2019. godine, na osnovu procjene rukovodstva Društva, ne postoje indicije da je došlo do obezvrjeđenja vrijednosti imovine.

3.12. Investicione nekretnine

Investiciona nekretnina je ulaganje u nekretninu koju Društvo ne koristi za neposredno obavljanje djelatnosti, nego radi sticanja prihoda od zakupa i/ili radi uvećanja vrijednosti kapitala.

Investiciona nekretnina se inicijalno priznaje po nabavnoj vrijednosti. Nabavna vrednost sadrži nabavnu cijenu i neposredno pripadajuće troškove. Nakon početnog priznavanja investicionih nekretnina vrši se po primjenom metoda nabavne vrijednosti predviđenog MRS 40 – Investicione nekretnine. Obračun amortizacije investicionih nekretnina vrši se proporcionalnim metodom po stopi od 2,50 %.

3.13. Finansijska sredstva

Finansijska imovina razvrstana je u sljedeće kategorije: hartije od vrijednosti raspoložive za prodaju, hartije od vrijednosti koje se drže do dospelja, hartije od vrijednosti namijenjene trgovanju, dugoročni krediti, oročeni depoziti, druga dugoročna finansijska ulaganja i potraživanja iz poslovnih odnosa. Klasifikacija finansijske imovine zavisi od prirode i namjene finansijskog sredstva i utvrđena je u vrijeme početnog priznavanja.

3. Pregled značajnih računovodstvenih politika (nastavak)

Finansijska ulaganja raspoloživa za prodaju

Hartije od vrijednosti raspoložive za prodaju se početno odmjeravaju po nabavnoj vrijednosti na dan trgovanja. U nabavnu vrijednost se uključuju transakcioni troškovi nabavke. Nakon početnog priznavanja, hartije od vrijednosti raspoložive za prodaju se na dan bilansa stanja odmjeravaju po fer vrijednosti. Fer vrijednost ulaganja se zasniva na važećim cijenama ponude. Nerealizovani dobiti i gubici koji proisteknu iz promjena u fer vrijednosti hartija od vrijednosti raspoloživih za prodaju iskazuju se u okviru kapitala. Kada se hartije od vrijednosti raspoložive za prodaju otuđe, kumulirane korekcije poštene vrijednosti priznate u okviru kapitala knjiže se u bilansu uspjeha kao dobiti ili gubici od ulaganja u hartije od vrijednosti.

Finansijska sredstva koja se drže do dospjeća

Finansijska sredstva koja se drže do dospjeća su nederivatna finansijska sredstva sa fiksnim ili utvrdivim rokovima plaćanja i fiksnim rokovima dospjeća, koja rukovodstvo ima namjeru i mogućnost da drži do dospjeća. Finansijska sredstva koja se drže do dospjeća inicijalno se evidentiraju po nabavnoj vrijednosti, a na dan bilansa po amortizovanoj vrijednosti, odnosno sadašnjoj vrijednosti budućih tokova gotovine utvrđenih primjenom efektivne kamatne stope.

Ulaganja u hartije od vrijednosti namijenjene trgovanju

Hartije od vrijednosti namijenjene trgovanju se početno iskazuju po nabavnoj vrijednosti na dan trgovanja. Nakon početnog priznavanja, finansijska sredstva se na dan bilansa stanja vrednuju po fer vrijednosti. Razlika između fer vrijednosti i knjigovodstvene vrijednosti na datum bilansa stanja direktno se priznaje kao prihod ili rashod perioda u kojem je nastala. Fer vrijednost hartija od vrijednosti koje se kotiraju na aktivnom tržištu zasniva se na važećim cijenama ponude.

Kredit i potraživanja

Kredit i potraživanja predstavljaju nederivatna finansijska sredstva sa fiksnim ili utvrdivim rokovima plaćanja koja se ne kotiraju ni na jednom aktivnom tržištu. Nakon početnog vrednovanja kredit i potraživanja se vrednuju po amortizovanom trošku korišćenjem metode efektivne kamatne stope.

Depoziti kod banaka klasifikovani su kao kredit i potraživanja i vrednuju se po amortizovanoj vrijednosti umanjenoj za gubitke po osnovu obezvrjeđenja.

Potraživanja iz poslovnih odnosa

Potraživanja za premiju i druga potraživanja čine potraživanja za fakturisane iznose premija osiguranja koja nijesu naplaćena na dan bilansiranja, kao i druga kratkoročna potraživanja.

Potraživanja se inicijalno priznaju po nominalnoj vrijednosti, a na dan bilansa se iskazuju po nominalnoj vrijednosti umanjenoj za procjenu rukovodstva o potencijalnoj nenaplativosti potraživanja.

Ispravka vrijednosti formira se za sva ona potraživanja za premiju osiguranja koja nijesu naplaćena u roku od 90 dana.

Umanjenje vrijednosti finansijske imovine

Društvo provjerava na datum sastavljanja finansijskih izvještaja da li postoje objektivni dokazi za obezvrjeđenje finansijske imovine.

3. Pregled značajnih računovodstvenih politika (nastavak)

Finansijska imovina je pretrpjela umanjene vrijednosti tamo gdje postoji objektivni dokaz da će procijenjeni budući novčani tokovi od imovine biti izmijenjeni kao rezultat jednog ili više događaja koji su se desili nakon početnog priznavanja finansijske imovine.

Objektivni dokaz umanjenja vrijednosti finansijske imovine može uključiti:

- značajnu finansijsku teškoću pravnog lica; ili
- kašnjenje ili propust u plaćanju; ili
- kada postane vjerovatno da će dužnik otići pod stečaj ili finansijsku reorganizaciju.

Iznos troška po osnovu ispravke vrijednosti se priznaje u okviru bilansa uspjeha u okviru ostalih rashoda. Naknadna naplata potraživanja koje je ranije bilo ispravljeno ili otpisano priznaje se u bilansu uspjeha u okviru ostalih prihoda.

Prestanak priznavanja finansijske imovine

Društvo prestaje priznavati finansijsku imovinu samo kada ugovorna prava na novčane tokove od finansijske imovine isteknu ili ako prenese finansijsku imovinu, pa samim tim i sve rizike i nagrade od vlasništva sredstva na drugi subjekt.

Gotovina i gotovinski ekvivalenti

Gotovina i gotovinski ekvivalenti obuhvataju gotovinu na žiro i deviznim računima Društva, gotovinu u blagajni i novčana sredstva oročena kod poslovnih banaka na period do tri mjeseca.

Obaveze iz poslovanja

Obaveze prema dobavljačima i ostale obaveze iz poslovanja prvobitno se iskazuju u nominalnim iznosima, a nakon toga se iskazuju po amortizovanoj vrijednosti uz primjenu ugovorene kamatne stope.

Društvo prestaje priznavati finansijske obaveze samo kada one prestanu postojati, tj. kada su ispunjene, otkazane ili istekle.

3.14. Kapital

Na osnovu Zakona o osiguranju kapital Društva čini zbir osnovnog i dopunskog kapitala, umanjen za odbitne stavke.

U skladu sa odredbama člana 21 Zakona o osiguranju akcijski kapital Društva koje obavlja poslove životnih osiguranja ne može biti manji od 3.000.000 €.

Osnovni kapital društva za osiguranje čine:

- 1) uplaćeni akcijski kapital društva za osiguranja, izuzev akcijskog kapitala uplaćenog na osnovu kumulativnih povlašćenih akcija;
- 2) rezerve kapitala koje se ne odnose na obaveze iz osiguranja;
- 3) rezerve iz dobiti;
- 4) prenesena dobit iz prethodnih godina.

Obračunati osnovni kapital umanjuje se za:

- 1) otkupljene sopstvene akcije;
- 2) nematerijalnu imovinu;
- 3) preneseni gubitak i gubitak tekuće godine;
- 4) razliku nediskontovanih i diskontovanih tehničkih rezervi za rezervisane štete.

3. Pregled značajnih računovodstvenih politika (nastavak)

Dopunski kapital društva za osiguranje čine:

- 1) akcijski kapital uplaćen na osnovu kumulativnih povlašćenih akcija;
- 2) podređeni dužnički instrumenti;
- 3) rezerve kapitala povezane sa kumulativnim povlašćenim akcijama;
- 4) druge kategorije.

Druge kategorije dopunskog kapitala su:

- 1) vrijednost matematičke rezerve koja u obračunu ne uzima u obzir stvarni trošak pribavljanja osiguranja umanjena za vrijednost matematičke rezerve koja u obračunu uzima u obzir stvarni trošak pribavljanja, pri čemu stvarni troškovi pribavljanja u obračunu matematičke rezerve ne smiju prelaziti 3,5 % osigurane sume;
- 2) revalorizacione rezerve koje ne ulaze u sastav imovine za pokriće tehničkih rezervi.

Društvo za osiguranje može u obračun dopunskog kapitala uključiti druge kategorije samo na osnovu saglasnosti regulatornog organa.

Iznos dopunskog kapitala ne može prelaziti 50% iznosa osnovnog kapitala.

Prilikom obračuna kapitala društva za osiguranje, zbir osnovnog i dopunskog kapitala umanjuje se za:

- udjele u drugim društvima za osiguranje, društvima za reosiguranje, bankama, brokerskim i dilerskim društvima, društvima za upravljanje i drugim finansijskim institucijama, ako ti udjeli prelaze iznos od 20% učešća u kapitalu i ulaze u obračun adekvatnosti kapitala tih društava;
- ulaganja u podređene dužničke instrumente i druga ulaganja u društva iz tačke 1 ovog člana, koja se uzimaju u obzir pri obračunu adekvatnosti kapitala tih društava;
- akcije koje se ne kotiraju na organizovanom tržištu i druga sredstva koja nije moguće koristiti za izmirenje dospjelih novčanih obaveza.

3.15. Garantni kapital

Radi obezbjeđenja trajnog izvršenja obaveza, društvo za osiguranje je prema odredbama Zakona o osiguranju, dužno da ima garantni kapital. Garantni kapital Društva čini zbir osnovnog i dopunskog kapitala u skladu sa Zakonom.

Društvo je dužno da garantni kapital održava najmanje u visini akcijskog kapitala propisanim Zakonom o osiguranju.

Garantni kapital ne smije biti manji od 1/3 margine solventnosti.

3.16. Revalorizacione rezerve

U okviru računa nerealizovani dobiti i gubici po osnovu usklađivanja fer vrijednosti hartija od vrijednosti raspoloživih za prodaju iskazuju se pozitivni i negativni efekti promjene fer vrijednosti hartija od vrijednosti raspoloživih za prodaju. U skladu sa MRS 39 (stav 55b) dobiti i gubici po osnovu promjene poštene (fer) vrijednosti finansijskih sredstava raspoloživih za prodaju iskazuju se u okviru kapitala, odnosno revalorizacionih rezervi sve do prodaje ili otuđenja tih sredstava, kada se neto dobitak ili gubitak iskazan u kapitalu, odnosno revalorizacionim rezervama prenosi u prihode ili rashode.

3. Pregled značajnih računovodstvenih politika (nastavak)

3.17. Bruto tehničke rezerve

Formiranje tehničkih rezervi je propisano Zakonom o osiguranju, podzakonskim aktima i internim pravilnicima.

Osiguravajuće društvo mora za sve poslove osiguranja, koje obavlja, formirati odgovarajuće tehničke rezerve, koje su namijenjene pokriću budućih obaveza iz osiguranja i eventualnih gubitaka zbog rizika, koji proizilaze iz poslova osiguranja koje obavlja.

Osiguravajuće društvo koje se bavi poslovima životnih osiguranja mora formirati sledeće vrste tehničkih rezervi:

- rezerve za prenosne premije;
- rezerve za štete;
- matematička rezerva i rezerve za učešće u dobiti i
- ostale tehničke rezerve (rezerve za neistekle rizike).

Prenosne premije

Obračun prenosne premije vrši se prema vremenu trajanja osiguranja, odnosno metodom pro-rata-temporis.

Prenosna premija osiguranja života iskazuje se u okviru matematičke rezerve, dok se prenosna premija dopunskih osiguranja iskazuje posebno u bilansima.

Rezerve za štete

Rezervisane štete obrazuju se u visini procijenjenog iznosa obaveza za nastale prijavljene, a neriješene štete i nastale neprijavljene štete u tekućem periodu.

Rezerve za nastale, prijavljene a neriješene štete se obračunavaju za sve štete koje su prijavljene Društvu, a koje nijesu riješene do kraja obračunskog perioda, i to pojedinačnom procjenom za svaku štetu. Za nastale prijavljene neriješene štete u redovnom postupku za koje je utvrđen pravni osnov, ali nijesu pribavljeni potrebni dokumenti na osnovu kojih bi se mogao pouzdano obračunati iznos rezervacije, visina rezervacije se utvrđuje, za svaku štetu posebno, najmanje u visini prosječnog iznosa šteta riješenih u tekućoj godini za vrstu osiguranja kojoj ta šteta pripada.

Rezervisane nastale, a neprijavljene štete za dopunska osiguranja uz osiguranje života se vrši obračun rezervacije koristeći Chain ladder metodu. Rezervacija za nastale neprijavljene štete obuhvata i rezerve za nastale a nedovoljno riješene štete, odnosno štete koje bi mogle biti reaktivirane, kao i za štete u prenosu.

Za obračun bruto rezervisanih šteta po vrstama osiguranja, ukupni iznosi rezervisanih nastalih prijavljenih, a neriješenih šteta i nastalih neprijavljenih šteta koriguju se koeficijentom rezervacije troškova vezanih za rješavanje i isplatu šteta.

Matematička rezerva i rezerve za učešće u dobiti

Matematička rezerva obrazuje se u visini sadašnje vrijednosti budućih obaveza društva za osiguranje umanjene za sadašnju vrijednost budućih obaveza ugovarača osiguranja (premija osiguranja) i izračunava se za svaki pojedini ugovor o osiguranju.

Rezerva za učešće u dobiti podrazumijeva rezervu za dobit koja se pripisuje pojedinim polisama u skladu sa tehničkim osnovama pojedinih tarifa osiguranja života i Pravilnikom o formiranju korišćenju rezervi za učešće u dobiti. Odlukom Odbora direktora Društvo određuje krajem jedne poslovne godine visinu dobiti za najmanje dvije naredne poslovne godine. Na taj način se Društvo obavezuje da će u svom bilansu iskazivati tu rezervu bez obzira na rezultate poslovanja.

3. Pregled značajnih računovodstvenih politika (nastavak)

Rezerve za neistekle rizike

Rezerve za neistekle rizike za dopunska osiguranja uz osiguranje života obrazuju se za pokriće obaveza iz osiguranja koje nastaju u narednom periodu po ugovorima o osiguranju iz tekućeg perioda, odnosno za pokriće očekivanog iznosa šteta i troškova u narednom periodu ako taj očekivani iznos prelazi iznos rezervi za prenosne premije. Rezerve za neistekle rizike na 31.12.2019. iznose 0,00 EUR.

3.18. Upravljanje rizicima

Društvo je u svom poslovanju izloženo sledećim osnovnim vrstama rizika:

- riziku osiguranja,
- tržišnim rizicima,
- riziku likvidnosti,
- kreditnom riziku,

kao i drugim rizicima koji zavise od prirode, obima i složenosti poslovanja društva.

a) Rizik osiguranja

Rizik osiguranja se odnosi na neizvjesnost poslova osiguranja. Rizike koji svaki od ugovora o osiguranju nosi čine mogućnost da se osigurani događaj desi, kao i neodređenost iznosa odštete koji se po tom osnovu traži. Po samoj prirodi ugovora o osiguranju, ovaj rizik zavisi od slučajnosti i zbog toga je nepredvidiv. Najznačajnije komponente rizika osiguranja su premijski rizik i rizik neadekvatnih rezervisanja osiguranja. Oni se odnose na adekvatnost premijskih tarifa i adekvatnost rezervisanja u odnosu na obaveze iz osiguranja.

Premijski rizik je prisutan u trenutku izdavanja polise, prije nego se dogodi osigurani slučaj. Postoji rizik da će troškovi koji će nastati biti veći od primljenih premija. Rizik rezervisanja predstavlja rizik da je apsolutni nivo tehničkih rezervi pogrešno procijenjen ili da će stvarne štete varirati oko statističke srednje vrijednosti.

Društvo upravlja ovim rizicima strategijom osiguranja, odgovarajućim ugovorima o reosiguranju i održavanjem likvidnih raspoloživih sredstava preko očekivanog nivoa isplate šteta. Ugovorom o reosiguranju se definišu principi preuzimanja rizika u osiguranju i prenos rizika u reosiguranje.

b) Tržišni rizik

Tržišni rizik uključuje valutni rizik, rizik promjene kamatnih stopa i rizik cijena. Cjelokupan program upravljanja rizikom usmjeren je na nepredvidivost finansijskih tržišta i nastoji da svede na minimum potencijalne negativne uticaje na finansijsko poslovanje Društva.

Devizni rizik

Društvo je izloženo deviznom riziku koji proističe iz poslovanja sa različitim valutama. To je rizik da će se vrijednost finansijskog instrumenta mijenjati zbog promjene u kursu stranih valuta.

Zvanična valuta u Crnoj Gori je Eur. Obzirom da Društvo transakcije obavlja u EUR, valutni rizik je značajno umanjen.

3. Pregled značajnih računovodstvenih politika (nastavak)

Kamatni rizik

Rizik kamatnih stopa je rizik promjena u vrijednosti finansijskih instrumenata, a koje nastaju kao rezultat promjena kamatnih stopa na tržištu.

Aktivnosti Društva izložene su riziku od promjene u nivou kamatnih stopa u dijelu kamatonosnih sredstava i obaveza. Ovaj rizik je ograničen budući da sva kamatonosna ulaganja Društva na dan izvještavanja imaju fiksne stope.

Rizik cijena

Cjenovni rizik je rizik da će se vrijednost finansijskog instrumenta mijenjati kao rezultat promjena tržišnih cijena.

Portfelj Društva koji se uglavnom sastoji od hartija od vrijednosti, koje se u pojedinačnim finansijskim izvještajima vode po fer vrijednosti, predstavlja izloženost Društva cjenovnom riziku. Dominantno učešće u portfelju Društva imaju državne obveznice.

Na datum izvještavanja Društvo nema značajnih plasmana koji se vode po fer vrijednosti za koje bi promjena tržišnih cijena imala materijalan značaj na finansijski položaj Društva.

c) Kreditni rizik

Kreditni rizik se definiše kao nesposobnost dužnika u podmirenju dospjelog potraživanja. Društvo upravlja ovim rizikom analizom naplativosti potraživanja. Kontinuirano se prati naplativost potraživanja i za potraživanja za koja se procijeni da su nenaplativa ili nijesu naplaćena u razumnom roku, vrši se ispravka vrijednosti u skladu sa internim aktima.

d) Rizik likvidnosti

Rizik likvidnosti je rizik nemogućnosti transformacije pojedinih oblika imovine u novac, odnosno rizik nemogućnosti uravnoteženja kratkoročnih platežnih mogućnosti s jedne i kratkoročnih obaveza s druge strane. Rizik likvidnosti označava opasnost da za održavanje poslovnih aktivnosti Društva postoje nedovoljna likvidna sredstva.

Društvo upravlja rizikom likvidnosti održavajući odgovarajuće novčane rezerve kontinuiranim praćenjem planiranog i stvarnog novčanog toka, kao i održavanjem adekvatnog odnosa dospjeća finansijskih sredstava i obaveza.

e) Upravljanje kapitalom

Cilj upravljanja kapitalom je da Društvo zadrži sposobnost da nastavi da posluje u predvidljivoj budućnosti, kako bi akcionarima obezbijedilo povraćaj (profit), a ostalim interesnim stranama povoljnosti, i da bi očuvalo optimalnu strukturu kapitala sa ciljem da smanji troškove kapitala.

Društvo je dužno da izračunava marginu solventnosti u skladu sa Pravilnikom o načinu obračunavisine margine solventnosti (Službeni list Crne Gore br. 14/13) i da u svom poslovanju obezbijedi da margina solventnosti uvijek bude u visini koju je utvrdio regulatorni organ.

Društvo za osiguranje dužno je da kapital održava najmanje u visini margine solventnosti.

Garantni kapital ne smije biti manji od 1/3 margine solventnosti.

Društvo za osiguranje dužno je da garantni kapital održava najmanje u visini akcijskog kapitala propisanog Zakonom o osiguranju.

Obračun garantnog kapitala prikazan je u napomeni 19.

3. Pregled značajnih računovodstvenih politika (nastavak)

3.19. Pravična (fer) vrijednost

Poslovna politika Društva je da objelodani informacije o pravičnoj vrijednosti aktive i pasive za koju postoje zvanične tržišne informacije i kada se pravična vrijednost značajno razlikuje od knjigovodstvene vrijednosti. Ne postoji dovoljno tržišnog iskustva, kao ni stabilnosti i likvidnosti kod kupovine i prodaje potraživanja i ostale finansijske aktive i pasive, pošto zvanične tržišne informacije nijesu u svakom trenutku raspoložive. Stoga, pravičnu vrijednost nije moguće pouzdano utvrditi u odsustvu aktivnog tržišta.

Rukovodstvo Društva vrši procjenu rizika i u slučajevima kada se ocijeni da vrijednost po kojoj se imovina vodi u poslovnim knjigama neće biti realizovana, vrši ispravku vrijednosti.

Po mišljenju rukovodstva Društva, iznosi u ovim finansijskim izvještajima odražavaju vrijednost koja je u datim okolnostima najvjerodostojnija i najkorisnija za potrebe izvještavanja.

4. Prihodi od premije osiguranja i saosiguranja

Prihodi od premija osiguranja i saosiguranja predstavljaju naplaćene i obračunate a nenaplaćene iznose koji su fakturisani u tekućoj, odnosno prethodnoj godini, korigovane za udio reosiguravača u prenosnim premijama osiguranja i promjenu prenosne premije:

	(u Eur)	
	2019.	2018.
Obračunate bruto premije osiguranja	7.079.791	6.897.599
Smanjenje za udio reosiguranja u premijama osiguranja	(486.921)	(532.134)
Promjene bruto prenosnih premija	(9.901)	(2.894)
Promjene prenosnih premija za reosiguravajući dio	4.709	3.131
	<u>6.587.678</u>	<u>6.365.702</u>

4.1. Obračunata premija osiguranja sastoji se od:

	(u Eur)	
	2019.	2018.
Osiguranje života za slučaj smrti i doživljenja	6.275.913	6.126.975
Rentno osiguranje	57.691	21.230
Dopunsko osiguranje za nezgode	746.187	749.395
	<u>7.079.791</u>	<u>6.897.599</u>

4.2. Smanjenje za udio reosiguravača u premiji osiguranja:

	(u Eur)	
	2019.	2018.
Smanjenje za udjele učešća reosiguravača u premiji osiguranja života-povezana lica	263.503	177.831
Smanjenje za udjele učešća reosiguravača u premiji osiguranja za dopunska osiguranja života-povezana lica	221.569	210.627
Smanjenje za udjele učešća reosiguravača u premiji osiguranja života	1.849	143.676
	<u>486.921</u>	<u>532.134</u>

5. Neto prihodi od ostalih usluga

	2019.	2018.
		(u Eur)
		2018.
Prihodi od dodatka za zaključenje ugovora o osiguranju	9.108	8.562
Prihodi od opomena	8.667	9.319
Ostali poslovni prihodi	398	526
Prihodi od usklađivanja potraživanja od premije	9.966	18.224
Refundacija porodijskog odsustva	1.468	-
Prihodi od ukinutih rezervisanja	-	2.586
	29.607	39.217

6. Rashodi naknada šteta

Rashodi od naknada šteta obuhvataju:

	2019.	2018.
		(u Eur)
		2018.
Obračunate bruto naknade šteta	2.664.454	2.860.990
Umanjenje za udio reosiguravača u naknadama šteta	(309.593)	(365.930)
Promjene bruto rezervisanja za nastale prijavljene štete	(14.420)	(90.862)
Promjene rezervisanja za nastale prijavljene štete za saosiguravajući i reosiguravajući dio	26.345	28.567
Promjene bruto rezervisanja za nastale neprijavljene štete	13.720	52.662
Promjene za udjele reosiguravača u rezervisanjima za nastale neprijavljene štete	(9.719)	17.938
	2.370.787	2.503.365

6.1. Obračunate bruto naknade šteta po vrsti osiguranja:

	2019.	2018.
Osiguranje života	2.440.417	2.613.687
Rentno osiguranje	4.491	1.775
Osiguranje nezgode, dopunsko osiguranje života	219.546	245.528
	2.664.454	2.860.990

Ukupan iznos riješenih, odnosno isplaćenih šteta u poslovnoj 2019. godini je 2.664.454 €, što znači da su sve likvidirane štete i isplaćene.

6.2. Umanjenje za udjele saosigurača, reosiguravača i retrocesionara u štetama:

	(u Eur)	
	<u>2019.</u>	<u>2018.</u>
Umanjenje za udjele reosiguravača-naknada osiguranja života -povezana lica	244.885	46.392
Umanjenje za udjele reosiguravača, dopunsko osiguranje života-povezana lica	64.708	67.906
Umanjenje za udjele reosiguravača-naknada osiguranja života	-	251.632
	<u>309.593</u>	<u>365.930</u>

Društvo je reosiguranje nepokrivenih rizika izvršilo pod uslovima i na način predviđen Pravilnikom o uslovima i načinu saosiguranja i reosiguranja i u skladu sa zaključenim ugovorima o reosiguranju.

6.3. Promjene bruto rezervisanja za nastale prijavljene štete

U skladu sa odredbama Pravilnika o kontnom okviru i sadržaju računa o kontnom okviru društava za osiguranje, utvrđena je i knjižena razlika rezervisanja u iznosu od 14.420 € (2018. godine 90.863 €).

7. Rashodi za promjene neto tehničkih rezervisanja

	(u Eur)	
	<u>2019.</u>	<u>2018.</u>
Promjene bruto matematičkih rezervisanja	3.544.159	3.156.403
Promjene drugih tehničkih rezervisanja-udjela u dobiti	52.417	41.754
	<u>3.596.576</u>	<u>3.198.157</u>

7.1. Promjene matematičkih rezervisanja

Promjena matematičkih rezervisanja u iznosu 3.544.159 € (2018. godine 3.156.403 €) nastala je po sledećim osnovama:

	(u Eur)	
	<u>2019.</u>	<u>2018.</u>
Promjene matematičkih rezervi	3.207.563	2.910.590
Promjene prenosne premije osiguranja života	111.199	56.393
Promjene prenosne premije osiguranja života za reosiguranje	-	19.449
Promjene prenosne premije osiguranja života za reosiguranje -povezana lica	(37.381)	(10.718)
Promjene pripadajuće dobiti	262.778	180.689
	<u>3.544.159</u>	<u>3.156.403</u>

7.2. Promjene drugih tehničkih rezervisanja-udjela u dobiti

Promjene ostalih tehničkih rezervisanja – udjela u dobiti, iskazane su u iznosu 52.418 € (2018. godine 41.754 €).

8. Ostali troškovi, doprinosi i rezervisanja

	(u Eur)	
	2019.	2018.
Troškovi nadzornog organa	69.486	59.859
Troškovi ispravke vrijednosti premije osiguranja	12.037	9.967
Otpis premije osiguranja	915	992
	82.438	70.818

Troškovi ispravke vrijednosti potraživanja u iznosu 12.037 € iskazani su po osnovu potraživanja starijih od 90 dana.

9. Troškovi sprovođenja osiguranja

Troškovi sprovođenja osiguranja obuhvataju: troškove sticanja osiguranja i sve druge operativne troškove koji su neophodni za obavljanje djelatnosti osiguranja (amortizacija, zarade, materijalni troškovi, troškovi ostalih usluga). Ukupni troškovi sprovođenja osiguranja umanjuju se za prihode od provizije reosiguranja.

	(u Eur)	
	2019.	2018.
Troškovi sticanja osiguranja	653.970	560.952
Amortizacija	59.992	56.574
Troškovi rada	335.837	339.782
Materijalni troškovi	31.570	31.831
Ostali troškovi usluga	293.057	288.449
Drugi troškovi	91.030	289.890
Umanjenje za prihode od provizije reosiguranja	(129.728)	(144.472)
	1.335.728	1.423.006

9.1. Troškovi sticanja osiguranja

	(u Eur)	
	2019.	2018.
Troškovi provizije osiguranja života-prodaja prve godine	390.556	292.082
Troškovi provizije osiguranja života-prodaja sledećih godina	206.758	227.782
Troškovi nagradne provizije	56.656	41.088
	653.970	560.952

9.2. Amortizacija

Amortizacija je u 2019. godini obračunata u iznosu 59.992 € (2018. godine 56.574 €):

	(u Eur)	
	2019.	2018.
Amortizacija nematerijalne imovna	381	1.416
Amortizacija građevinskih objekata	20.000	20.000
Amortizacija opreme	39.611	35.158
	59.992	56.574

GRAWE OSIGURANJE AD, PODGORICA
Finansijski izvještaji za godinu završenu 31. decembra 2019.

9.3. Troškovi rada

	(u Eur)	
	2019.	2018.
Troškovi zarada, naknada zarada i ostalih ličnih primanja	278.552	274.042
Porezi i doprinosi na zarade i naknade zarada	33.524	35.629
Drugi troškovi rada	23.761	30.111
	<u>335.837</u>	<u>339.782</u>

9.4. Materijalni troškovi

	(u Eur)	
	2019.	2018.
Troškovi materijala za popravku i održavanje	10.380	10.160
Troškovi kancelarijskog materijala	8.229	8.027
Troškovi goriva i energije	10.803	10.503
Drugi troškovi materijala	2.158	3.141
	<u>31.570</u>	<u>31.831</u>

9.5. Ostali troškovi usluga

	(u Eur)	
	2019.	2018.
Troškovi konsultantskih usluga	62.694	47.092
Troškovi platnog prometa i bankarskih usluga	46.745	42.293
Troškovi premije osiguranja	1.193	1.422
Troškovi reprezentacije	15.038	5.696
Troškovi reklame i propagande	65.912	42.956
Troškovi drugih usluga	101.476	148.990
	<u>293.058</u>	<u>288.449</u>

9.5.1. Troškovi konsultantskih usluga

	(u Eur)	
	2019.	2018.
Troškovi konsultantskih usluga	13.385	2.150
Troškovi usluga prevođenja	4.236	1.702
Troškovi usluga doktora	7.337	4.600
Troškovi revizije	1.592	10.000
Troškovi PDV	16.595	24.298
Porez po odbitku	4.549	4.342
	<u>62.694</u>	<u>47.092</u>

9.5.2. Troškovi drugih usluga

	(u Eur)	
	2019.	2018.
Troškovi PTT usluga	23.582	26.510
Troškovi telefonskih usluga	3.896	3.596
Troškovi interneta	7.980	7.972
Troškovi on-line obrade-povezana lica	29.678	79.029
Troškovi komunalnih usluga	1.762	1.058
Troškovi grafičkih usluga	8.493	8.386
Troškovi licenci za 1 godinu	9.295	5.897
Troškovi seminara i usavršavanja	5.463	4.151
Troškovi ostalih usluga	11.327	12.391
	<u>101.476</u>	<u>148.990</u>

GRAWE OSIGURANJE AD, PODGORICA
Finansijski izvještaji za godinu završenu 31. decembra 2019.

9.6. Drugi troškovi

	(u Eur)	
	2019.	2018.
Administrativne takse	200	918
Donacije i sponzorstva	16.542	16.335
Porez na imovinu	3.135	3.227
Firmarine po Rješenju Sekretarijata za komunalne poslove	4.173	4.173
Otpis potraživanja	64.890	250.709
Ostali porezi i doprinosi	2.090	2.302
Drugi troškovi	-	12.226
	<u>91.030</u>	<u>289.890</u>

Otpis potraživanja najvećim dijelom (59.387 €) se odnosi na otpis potraživanja od Atlas banke koja se nalazi u postupku stečaja.

9.7. Umanjenje za prihode od provizija reosiguranja

	(u Eur)	
	2019.	2018.
Osiguranje života	-	(2,911)
Osiguranje života-povezana pravna lica	61.316	61.973
Dopunsko osiguranje-povezana lica	68.412	85.410
	<u>129.728</u>	<u>144.472</u>

10. **Finansijski rezultat od ulaganja**

	(u Eur)	
	2019.	2018.
Prihodi od ulaganja sredstava tehničkih rezervi i matematičke rezerve	2.941.056	2.651.946
- Prihodi od kamata	2.788.309	2.651.947
- Povećanje fer vrijednosti prilikom upotrebe pravila za obračunavanje rizika	152.747	-
Rashodi od ulaganja sredstava tehničkih rezervi i matematičke rezerve	(16.230)	(28.380)
- Gubici kod finansijskih sredstava i finansijskih obaveza	(16.230)	(28.380)
Neto finansijski rezultat od ulaganja sredstava rezervi i matematičke rezerve	2.924.826	2.623.566
Prihodi od ulaganja koji se ne finansiraju iz sredstava tehničkih rezervi	1.488.235	930.992
- Prihodi od kamata	(729.541)	(445.636)
- Dobici od finansijskih sredstava i finansijskih obaveza	2.196.431	1.359.538
- Prihodi od ulaganja u investicione nekretnine	4.800	4.800
- Drugi prihodi	16.546	12.289
Rashodi od ulaganja koji se ne finansiraju iz sredstava tehničkih rezervi	(79.302)	(2.460)
- Rashodi od kamata	(76.527)	(611)
- Rashodi od amortizacije, vrednovanje po fer vrijednosti investicionih nekretnina	(1.849)	(1.849)
- Drugi rashodi	(925)	-
Neto finansijski rezultat od ulaganja koja se ne finansiraju iz sredstava tehničkih rezervi	1.408.933	928.532
Ukupni finansijski rezultat od ulaganja	4.333.759	3.552.098

GRAWE OSIGURANJE AD, PODGORICA
Finansijski izvještaji za godinu završenu 31. decembra 2019.

10.1. Prihodi od ulaganja sredstava tehničkih rezervi u iznosu 2.941.456 € (2018. godine 2.651.946 €) ostvareni su po osnovu ulaganja u državne obveznice.
U toku 2019 godine Društvo je prodalo obveznice po osnovu kojih je ostvarilo dobitak u iznosu 2.196.431 € (2018. godine 1.359.538 €).

Rashodi od ulaganja sredstava tehničkih rezervi u iznosu od 16.230 € (2018. godine 28.380 €) iskazani su u potpunosti po osnovu negativne amortizacije državnih obveznica.

10.2. Prihodi i rashodi od ulaganja koja se ne finansiraju iz sredstava tehničkih rezervi

	2019.	2018.
Prihodi od ulaganja koja se ne finansiraju iz sredstava tehničkih rezervi		
- Prihodi od kamata po osnovu depozita	26.839	49.643
- Prihodi od kamata po osnovu depozita po viđenju	47	113
- Prihodi od kamata na odobrene predujmove	55.431	49.289
- Prihod po osnovu obveznica	1.378.419	809.465
- Prihodi od ulaganja u investicione nekretnine	4.800	4.800
- Prihodi od dugoročnih zajmova zaposlenima	6.153	5.393
- Primljene zakupnine po osnovu nekretnine za djelatnost os.	50	100
- Drugi finansijski prihodi	16.496	12.189
	<u>1.488.235</u>	<u>930.992</u>
Rashodi od ulaganja koji se ne finansiraju iz sredstava tehničkih rezervi:		
- Rashodi od kamata	76.528	611
- Rashodi od amortizacije investicionih nekretnina	1.849	1.849
- Drugi rashodi	925	-
	<u>79.302</u>	<u>(2.460)</u>

11. Porez na dobit

	2019.	2018.
Tekući porez	325.985	269.995
Odloženi porez	-	-
	<u>325.985</u>	<u>269.995</u>

Društvo nije vršilo obračun odloženog poreza, jer po mišljenju rukovodstva ova rezervacija nije materijalno značajna (Odluka Izvršnog direktora 03/2019).

Usaglašavanje poreza na dobit po finansijskim iskazima i poreza na dobit po poreskom bilansu:

GRAWE OSIGURANJE AD, PODGORICA
Finansijski izvještaji za godinu završenu 31. decembra 2019.

	2019.	(u Eur) 2018.
Dobit prije oporezivanja	3.565.515	2.761.671
Troškovi amortizacije u Bilansu uspjeha	61.337	56.670
Iskazana amortizacija u poreske svrhe	(74.171)	(82.725)
Troškovi koji se ne priznaju u poreske svrhe	68.102	265.460
Troškovi zarada koji nijesu isplaćeni u poreskom periodu	5.481	4.206
Troškovi zarada koji nijesu bili priznati u prethodnom periodu	(4.206)	(5.336)
Poreska osnovica	3.622.058	2.999.946
Stopa poreza na dobit	9%	9%
Obaveza za tekući porez	325.985	269.995

12. Nematerijalna ulaganja

Društvo je na dan 31.12.2019. godine iskazalo nematerijalnu imovinu u iznosu 5.445 € (31.12.2018. godine 381 €). Nematerijalna imovina se odnosi na softver za obračun zarada.

13. Nekretnine i oprema

	(u Eur)			
	Građevinski objekti	Oprema	Objekti u izgradnji	Ukupno
Nabavna vrijednost				
Stanje 1. januara 2019. godine	800.000	271.042	13.464	1.084.506
Povećanje – nabavka	-	3.664	-	3.664
Smanjenje-otpis	-	(2.892)	-	(2.892)
Stanje 31. decembra 2019. godine	800.000	271.814	13.464	1.085.278
Ispravka vrijednosti				
Stanje 1. januara 2019. godine	103.333	153.975	13.464	270.772
Amortizacija	20.000	39.611	-	59.611
Rashod	-	(1.966)	-	(1.966)
Stanje 31. decembra 2019.	123.333	191.620	13.464	328.417
Sadašnja vrijednost				
31. decembra 2019. godine	676.667	80.194	-	756.861
Sadašnja vrijednost				
31. decembra 2018. godine	696.667	117.067	-	813.734

Društvo posjeduje poslovni prostor ukupne površine 412 m², sa četiri garažna mjesta ukupne površine 46 m². Poslovni prostor je nabavljen 2013. godine, na osnovu Odluke Odbora direktora br. 28/2013. Poslovni prostor i garaže uknjiženi su kao vlasništvo Društva kod Uprave za nekretnine Crne Gore, Područna jedinica Podgorica (List nepokretnosti – izvod 4993).

14. Dugoročna finansijska ulaganja

	(u Eur)	
	2019.	2018.
Hartije od vrijednosti	58.778.176	49.784.544
Dugoročni depoziti i ostala dugoročna finansijska ulaganja	146.057	613.374
Investicione nekretnine i oprema koji nijesu namijenjeni za neposredno obavljanje djelatnosti	47.927	49.776
Druga dugoročna finansijska ulaganja	784.026	713.416
	59.756.186	51.161.110

14.1. Hartije od vrijednosti

Hartije od vrijednosti koje su na dan 31.12.2019. godine iskazane u iznosu 58.778.176 € (31.12.2018. godine 49.784.544 €) odnose se na:

	(u Eur)	
	2019.	2018.
Obveznice Crne Gore – EURO obveznice	35.236.379	44.434.969
Obveznice Crne Gore upisane na račun kod CKDO	22.132.000	-
Obveznice drugih zemalja (Rumunija, Italija)	757.250	1.904.622
Hartije od vrijednosti međunarodnih finansijskih organizacija	652.548	-
Obveznice Crne Gore stečene pripajanjem Merkur osiguranje AD, Podgorica	-	3.444.953
	58.778.177	49.784.544

Društvo je najveći dio svog novčanog potencijala plasiralo u dugoročne hartije od vrijednosti-obveznice Crne Gore. Obveznice su kupljene na tržištu hartija od vrijednosti, preko ovlašćenih brokerskih kuća.

Društvo je navedene hartije od vrijednosti klasifikovalo prema MRS-39 na:

- Ulaganja raspoloživa za prodaju,
- Ulaganja koja se drže radi trgovine.

Nakon početnog priznavanja, hartije od vrijednosti raspoložive za prodaju se na dan bilansa stanja odmjeravaju po fer vrijednosti, po cijenama uzetim od sistema Bloomberg Finance L.p, a informacije o kretanju cijena obveznica, odnosno hartija od vrijednosti dobijaju se od Grazer Wechselseitige Versicherung AG (matično društvo). Obveznice se kupuju i prodaju na međunarodnom tržištu, preko Capital Bank-Grawe Grupp AG

Društvo je na dan 31.12.2019. godine iskazalo sledeće obveznice Crne Gore:

Oznaka obveznice	Dospjeće	Nominalna vrijednost	Kamatna stopa	Vrijednost na dan 31.12.2019. godine
EURO obveznice			%	
XS1807201899	21.04.2025.	27.371.000	3,375	29.283.959
XS2050982755	03.10.2029	6.000.000	2,55	5.952.420
Obveznice Crne Gore				
MEGB26KAIPG2	23.04.2026.	22.000.000	3,50	22.132.000
Ukupno:		55.371.000		57.368.379

Nominalna vrijednost obveznice je 1,00 €.

Društvo u svom portfelju posjeduje državne obveznice Republike Rumunije (XS1313004928):

Oznaka obveznice	Dospjeće	Nominalna vrijednost	Kamatna stopa	Vrijednost na dan 31.12.2019. godine
			%	
XS1313004928	29.10.2035.	650.000	3,875	757.250
Ukupno		650.000		757.250

Hartije od vrijednosti međunarodnih finansijskih organizacija odnose se na sledeće hartije od vrijednosti namijenjene trgovanju:

Oznaka obveznice	Dospjeće	Nabavna vrijednost	Kamatna stopa	Vrijednost na dan 31.12.2019. godine
			%	
DE000LB2CMX2	22.12.2028.	499.800	Varijabilna	652.548
Ukupno		499.800		652.548

14.2. Dugoročni depoziti i druga dugoročna finansijska ulaganja

	(u Eur)	
	2019.	2018.
Ostali dugoročni finansijski plasmani	146.057	83.374
Dugoročni depoziti	-	530.000
	146.057	613.374

Ostali dugoročni finansijski plasmani odnose se na tri zajma koji su odobreni zaposlenima. Kao sredstvo obezbjeđenja ovih potraživanja upisana je hipoteka na nekretninama (zbog čijih nabavki su zajmovi odobreni) u korist zajmodavca u visini duga i kamata.

15. Investicione nekretnine i oprema koji nijesu namijenjeni za neposredno obavljanje djelatnosti

	(u Eur)	
	2019.	2018.
Nabavna vrijednost	73.971	73.971
Ispravka vrijednosti	(26.044)	(24.195)
	47.927	49.776

Investicione nekretnine-objekti, odnose se na poslovni prostor u vlasništvu Društva, upisan u listu nepokretnosti br. 1202.

16. Ostala dugoročna finansijska ulaganja

Ostala dugoročna finansijska ulaganja odnose se na odobrene predujmove date osiguranicima do 80% otkupne vrijednosti polise. Na dan 31.12.2019. godine ova ulaganja su iskazana u iznosu od 784.026 € (31.12.2018. godine 713.416 €).

U skladu sa Zakonom o obligacionim odnosima, na traženje ugovornika polise osiguranja života, osiguravač mu može isplatiti unaprijed dio osigurane svote do visine otkupne vrijednosti polise, koju ugovornik osiguranja može vratiti docnije.

Na primljeni predujam ugovornik osiguranja dužan je da plaća određenu kamatu. Predujam predstavlja vrstu finansiranja ugovarača, bez prekida zaključenog osiguranja i ne predstavlja nikakvu alternativu ako ugovarač osiguranja nije više u mogućnosti da ispunjava obavezu plaćanja premije. Budući da prilikom isplate predujma Ugovor o osiguranju ostaje na snazi, ugovarač osiguranja i dalje je u obavezi da plaća premiju osiguranja, kao i pripadajuću kamatu na isplaćeni predujam. Kamata se obračunava unaprijed u obliku dodatne premije, te dospijevaju zajedno sa premijom osiguranja prema ugovorenom načinu plaćanja.

17. Gotovinska sredstva

	(u Eur)	
	2019.	2018.
Žiro račun	884.656	603.897
Ostala novčana sredstva-devizni račun	30.059	3.168
Izdvojena novčana sredstva	4.728	6.610
Kreditne kartice	561	443
	920.004	614.118

Sredstva se nalaze na računima poslovnih banaka kod kojih Društvo ima otvorene račune. Finansijsko poslovanje Društvo obavlja preko NLB Montenegrobanke AD, Podgorica, Hipotekarne banke AD Podgorica, OTP CKB AD Podgorica, Podgorička banka OTP Group AD Podgorica, Prve banke CG AD Podgorica, Lovćen banke AD Podgorica, Universal capital bank AD Podgorica, Addiko bank AD Podgorica i Ziraat bank AD Podgorica.

Izdvojena novčana sredstva koja na dan 31.12.2019. godine iznose 4.728 € (31.12.2018. godine 6.610 €) nalaze se na računu Capital bank Graz i opredijeljena su za kupovinu hartija od vrijednosti.

18. Potraživanja iz poslovnih odnosa

	(u Eur)	
	2019.	2018.
Potraživanja iz neposrednih poslova osiguranja		
-potraživanja za premiju osiguranja	254.643	246.158
Potraživanja od učešća u štetama RE	-	106.895
Druga kratkoročna potraživanja	321.794	295.405
Potraživanja od zaposlenih	(9)	-
	576.429	648.458
Minus:		
Ispravka vrijednosti potraživanja po osnovu premija	(12.037)	(9.967)
Ispravka vrijednosti drugih kratkoročnih potraživanja	(310.096)	(250.709)
	254.296	387.782

Potraživanja od osiguranika u iznosu od 242.606 € (31.12.2018. godine 236.191 €) iskazana su po osnovu dijela nenaplaćenih premija i kamata uglavnom iz decembra 2019. godine. Ispravka vrijednosti potraživanja koja je iskazana u iznosu 12.037 € (31.12.2018. godine 9.967 €) odnosi se na potraživanja starija od 90 dana, u skladu sa Odlukom o načinu procjenjivanja aktive društava za osiguranje koju je donio Savjet Agencije za nadzor osiguranja.

Druga kratkoročna potraživanja odnose se na potraživanja koja su u toku 2017. godine preuzeta od Merkur osiguranje AD Podgorica.

Ispravka vrijednosti drugih potraživanja čine ispravke potraživanja od sledećih banaka kod kojih je pokrenut stečajni postupak:

- Kod Atlas banke izvršena je ispravka 50% potraživanja u iznosu 78.532 € u toku 2018. godine, dok je u aprilu 2019. godine odrađena ispravka vrijednosti na preostali iznos od 59.387 €,
- Kod Invest Banke Montenegro AD Podgorica izvršena je ispravka 100% vrijednosti potraživanja u iznosu 172.176 €.

19. Udio reosiguravača u tehničkim rezervama

Društvo je u toku 2019. godine saradivalo sa sledećim reosiguravačima:

- Grazer Wechelseitige Versicherung AG-povezano lice,
- Bosna RE DD Sarajevo,

Učešće reosiguravača u prenosnoj premiji, matematičkoj rezervi i prijavljenim i neprijavljenim štetama:

	(u Eur)	
	<u>2019.</u>	<u>2018.</u>
Udio reosiguravača u matematičkoj rezervi osiguranja života – povezana lica	121.204	83.822
Udio reosiguravača u prenosnoj premiji dopunskog osiguranja lica uz osiguranje života-povezana lica	89.840	85.131
Udio reosiguravača za nastale prijavljene štete osigur. života		47.596
Udio reosiguravača za nastale prijavljene štete osiguranja života-povezana lica	63.830	36.098
Udio reosiguravača za nastale prijavljene štete dopunskog osiguranja-povezana lica	38.565	45.046
Udio reosiguravača za nastale neprijavljene štete dopunskog osiguranja	43.573	33.854
	<u>357.012</u>	<u>331.547</u>

20. Aktivna vremenska razgraničenja

Aktivna vremenska razgraničenja koja su na dan 31.12.2019. godine iskazana u iznosu 1.219.768 € (31.12.2018. godine 1.666.297 €), odnose se na obračunate kamate na obveznice, koje Društvo nije naplatilo do kraja 2019. godine.

	(u Eur)	
	<u>2019.</u>	<u>2018.</u>
Razgraničene kamate po depozitima	-	119.589
Razgraničene kamate na obveznice raspoložive za prodaju	1.219.768	1.411.294
Razgraničene kamate na obveznice koje se drže do dospelja	-	135.414
	<u>1.219.768</u>	<u>1.666.297</u>

21. Kapital i rezerve

Kapital Društva čine:

	2019.	(u Eur) 2018.
Akcijski kapital	3.000.011	3.000.011
Revalorizacione rezerve	2.262.784	1.183.325
Prenesena neraspoređena dobit ranijih godina	12.126.443	9.934.769
Neraspoređena dobit tekuće poslovne godine	3.239.530	2.491.675
	20.628.768	16.609.780

Osnovni kapital Društva čini akcijski kapital u iznosu 3.000.011€ (31.12.2018. godine 3.000.011 €).

Osnovni kapital podijeljen je na 75.777 akcija nominalne vrijednosti 39,59 € za jednu akciju. Vlasnik akcija je Grazer Wechselseitige Versicherung AG, Grac, Austrija sa 100% učešća.

Nominalna vrijednost akcija utvrđena je Ugovorom o osnivanju Društva. Akcije su osnivačke akcije, obične, jedne klase, na ime i izdate u nematerijalizovanom obliku.

Revalorizacione rezerve na dan 31.12.2019. godine iznose 2.262.784 € (31.12.2018. godine 1.183.325 €). Društvo je u skladu sa MRS-39, efekte usklađivanja vrijednosti državnih obveznica i evroobveznica knjižilo promjenom revalorizacionih rezervi.

21.1. Struktura garantnog kapitala je sledeća:

	2019.	(u Eur) 2018.
Osnovni kapital		
Akcijski kapital	3.000.011	3.000.011
Prenesena neraspoređena dobit ranijih godina	12.126.443	9.934.768
Umanjenje za nematerijalnu imovinu	-5,445	-380
Dopunski kapital		
Revalorizacione rezerve	-	-
Dio neraspoređene dobiti iz prethodnih godina	-	-
Garantni kapital	15,121,009	12,934,399

Društvo sa stanjem na dan 31.12.2019. godine ispunjava sve uslove kapitalne adekvatnosti iz čl. 21, 98 i 98a Zakona o osiguranju.

Garantni kapital na dan 31. decembra 2019. godine iznosi 15.121.009 € i veći je od iznosa akcijskog kapitala propisanog Zakonom o osiguranju.

Društvo je dužno da izračunava marginu solventnosti u skladu sa Pravilnikom o načinu obračuna margine solventnosti („Sl list CG“ br. 14/13) i da u svom poslovanju obezbijedi da margina solventnosti uvijek bude u visini koju je utvrdio regulatorni organ. Kapital je veći od margine solventnosti koja je utvrđena u iznosu od 1.982.948 €, čime je ispunjen uslov iz člana 98 Zakona o osiguranju.

22. Rezervisanja

	(u Eur)	
	2019.	2018.
Bruto tehničke rezerve	860.758	851.557
Matematička rezerva i druga tehnička rezervisanja životnih osiguranja	40.189.498	36.555.539
	41.050.256	37.407.096

22.1. Bruto tehničke rezerve

	(u Eur)	
	2019.	2018.
Bruto prenosne premije	249.225	239.324
Bruto rezervisanja za nastale prijavljene štete	452.571	466.991
Bruto rezervisanja za nastale neprijavljene štete	158.962	145.242
	860.758	851.557

22.1.2. Bruto rezervisanja za nastale prijavljene štete

Rezervisanja za nastale prijavljene štete odnose se na:

	(u Eur)	
	2019.	2018.
Osiguranje života	323.107	314.778
Dopunsko osiguranje	129.464	152.213
	452.571	466.991

22.1.3. Bruto rezervisanja za nastale, neprijavljene štete

Rezervisanja za nastale neprijavljene štete na dan 31.12.2019. godine iskazane su u iznosu 158.962 € (2018. godine 145.242 €). Rezervacija za nastale, neprijavljene, a neriješene štete utvrđuju se samo za dopunsko osiguranje od posledica nesrećnog slučaja, ugovoreno uz osiguranje života i obračunata je primjenom metode lančanih ljestvica, odnosno ChainLadder metode.

22.2. Matematička rezerva i druga tehnička rezervisanja životnih osiguranja

Struktura rezervisanja za životno osiguranje na dan 31.12.2019. godine:

	(u Eur)	
	2019.	2018.
Matematička rezerva osiguranja života	34.592.060	31.384.497
Prenosna premija osiguranja života	1.975.740	1.864.540
Rezerve za učešće u dobiti	3.131.494	2.868.716
Rezervisan udio u dobiti	490.204	437.786
	40.189.498	36.555.539

22.2.1. Obračun matematičke rezerve osiguranja života

Obračun matematičke rezerve osiguranja života izvršen je primjenom aktuarskih načela i principa osiguranja života.

U odnosu na matematičku rezervu obračunatu i iskazanu na dan 31.12.2018. godine utvrđena je razlika u iznosu 3.207.563 € i knjižena na teret rashoda.

22.2.2. Prenosna premija

Prenosna premija osiguranja života u iznosu 1.975.740 € uključena je u ukupni iznos matematičke rezerve u skladu sa članom 8 Pravilnika o bližim kriterijumima i načinu obračunavanja prenosnih premija.

22.2.3. Rezerve za učešće u dobiti

Rezervisano učešće u dobiti podrazumijeva rezervu za dobit koja se pripisuje pojedinim polisama u skladu sa poslovnim planovima pojedinih tarifa osiguranja života, sam obračun rezerve za dobit je definisan u tehničkim osnovama životnog osiguranja Društva kao i Pravilnikom o formiranju i korišćenju rezervi za učešće u dobiti. Visina kamatne stope za pripis dobiti se definiše odlukom Odbora direktora Društva.

U odnosu na rezerve za učešće u dobiti, iskazane i obračunate na dan 31.12.2018. godine, utvrđena je razlika na teret rashoda u iznosu 262.778 €.

22.2.4. Rezervisan udio u dobiti

Rezervisan udio u dobiti u iznosu 490.204 € (2018. godine 437.786 €) obračunava se kao rezerva za dobit koja će biti pripisana pojedinim polisama.

U odnosu na rezervisani udio u dobiti, iskazan i obračunat na dan 31.12.2018. godine, utvrđena je razlika na teret rashoda u iznosu 52.418 €.

23. Kratkoročne obaveze

	2019.	2018.
Kratkoročne obaveze iz neposrednih poslova osiguranja	422.789	477.640
Kratkoročne obaveze za premije iz saosiguranja i reosiguranja	53.151	134.329
Kratkoročne obaveze iz finansiranja	695.960	-
Kratkoročne obaveze prema zaposlenima	4.772	3.801
Druge kratkoročne obaveze i izvedeni finansijski instrumenti	354.343	290.009
	1.531.015	905.779

23.1. Kratkoročne obaveze iz neposrednih poslova osiguranja

	2019.	2018.
Obaveze za proviziju agencijama	51.324	53.036
Primljeni avansi po osnovu premija	371.465	424.604
	422.789	477.640

Obaveze za proviziju agencijama iskazane su prema agencijama registrovanim za obavljanje poslova zastupanja i posredovanja u osiguranju.

Društva za zastupanje i posredovanje u osiguranju su dužna da dostavljaju mjesečne obračune za obavljeni posao, a Društvo je u obavezi da obračuna naknadu (proviziju) i istu uplati agencijama na njihov račun.

GRAWE OSIGURANJE AD, PODGORICA
Finansijski izvještaji za godinu završenu 31. decembra 2019.

Primljeni avansi po osnovu osiguranja odnose se na uplate koje se vrše na osnovu ponude osiguranja, ne prispjelih a uplaćenih obaveza.

23.2. **Kratkoročne obaveze za premije iz saosiguranja i reosiguranja**

	(u Eur)	
	<u>2019.</u>	<u>2018.</u>
Obaveze prema reosiguravaču za premije reosiguranja		
-povezana lica	53.151	123.511
Obaveze za depozite primljene od reosiguravača	-	10.818
	<u>53.151</u>	<u>134.329</u>

Poslove reosiguranja za portfelj Grawe osiguranja vrši Grazer Wechselseitige Versicherung a.g. Graz počev od 1.jula 2008. godine.

23.3. **Kratkoročne obaveze iz finansiranja**

	(u Eur)	
	<u>2019.</u>	<u>2018.</u>
Kratkoročne obaveze iz finansiranja	620.000	-
Obaveze za kamatu	75.960	-
	<u>695.960</u>	<u>-</u>

Društvo se kratkoročno zadužilo na osnovu odluke odbora direktora od 08.04.2019. godine o za kupovinu obveznica emitovanih na tržištu Crne Gore.

Kratkoročni zajam za ovu namjenu je odobren 17.04.2019. godine od strane BVG Beteiligungs- und Verwaltungsgesellschaft mbH u iznosu 20.900.000 €, sa kamatnom stopom od 3,50% na godišnjem nivou. Rok za otplatu zajma je 30.04.2020. godine.

Sredstvo obezbjeđenja zajma je zaloga obveznica Crne Gore u korist davaoca zajma.

23.4. **Druge kratkoročne obaveze i izvedeni finansijski elementi**

	(u Eur)	
	<u>2019.</u>	<u>2018.</u>
Kratkoročne obaveze za porez iz dobitka	325.985	269.995
Kratkoročne obaveze prema dobavljačima	19.169	8.004
Kratkoročne obaveze prema dobavljačima-povezana lica	6.744	9.201
Obaveze na ime poreza na dodatu vrijednost	731	1.932
Ostale kratkoročne obaveze	1.714	877
	<u>354.343</u>	<u>290.009</u>

Obaveze prema Matičnom licu su iskazane na osnovu Ugovora o poslovnoj saradnji, zaključenog 01.01.2008. godine, kojim se Grazer Wechselseitige Versicherung kao davalac usluge obavezao da će Društvu pružati usluge IT-djelatnosti, usluge savjetovanja i podrške u oblasti tehnike osiguranja, kao i na osnovu Ugovora o korišćenju licence iz 2007. godine i Dodatka Ugovora o korišćenju licence od 28.02.2012. godine, obavezao da isporučuje softverske licence.

24. Pasivna vremenska razgraničenja

	2019.	(u Eur) 2018.
Razgraničeni troškovi revizorskih i aktuarskih usluga	15.549	10.000
Obračunati a nefakturisani troškovi Agencijama koje zastupaju Društvo	25.677	24.699
Ostala pasivna vremenska razgraničenja	18.307	17.613
	59.533	52.312

25. Tehničke rezerve, deponovanje i ulaganje sredstava tehničkih rezervi

Tehničke rezerve Društva su u skladu sa Zakonom o osiguranju, a sa stanjem na dan 31.12.2019. godine formirane u visini od 41.050.255 € (31.12.2018. godine 37.407.096 €). Shodno članu 90 Zakona o osiguranju i Pravilniku o deponovanju i ulaganju sredstava tehničkih rezervi društava za osiguranje, tehničke rezerve Društva nalaze se u sledećim plasmanima:

Vrsta plasmana	Iznos	% učešća tehnič. rezervi
HOV izdate od strane Crne Gore	41.050.255	100,00%
Ukupno ulaganja tehničkih rezervi	41.050.255	100,00%
Formirane tehničke rezerve	41.050.255	100,00%

Pri ulaganju i deponovanju sredstava vodilo se računa o isplativosti, odnosno tržišnosti deponovanja i ulaganja kojima se neće ugroziti njihova realna vrijednost i drugim mjerama da bi se obezbijedila sigurnost deponovanja u skladu sa pravilima kontrole i upravljanja rizicima.

26. Transakcije sa povezanim pravnim licima

Pravna lica se tretiraju kao povezana ukoliko jedno pravno lice ima mogućnost kontrolisanja drugog pravnog lica ili mogu bitno uticati na poslovanje, odnosno rezultate poslovanja drugog lica.

Priroda odnosa između onih povezanih lica sa kojima je Društvo ušlo u transakcije većeg obima ili sa njima ima značajnija neizmirena salda na dan 31. decembra 2019. godine je prikazana u tabeli niže.

26.1. Salda i transakcije sa povezanim pravnim licima Društva na dan i za godinu završenu 31. decembra 2019. i 2018. godine su kao što slijedi:

	2019.	(u Eur) 2018.
Potraživanja	-	-
	-	-
Obaveze		
Neizmirene obaveze - Grazer AG	6.744	9.201
Neizmirene obaveze po osnovu reosiguranja - Grazer AG	53.150	123.510
BVG Beteiligungs-und Verwaltungsgesellschaft mbH- - kratkoročna pozajmica	620.000	-
BVG Beteiligungs-und Verwaltungsgesellschaft mbH- - kamata na kratkoročnu pozajmicu	75.960	-
Ukupno obaveze	755.854	132.711

26.2. Transakcije sa povezanim pravnim licima - prihodi i rashodi

	2019.	(u Eur) 2018.
Poslovni prihodi		
Promjene bruto matematičkih rezervisanja za životna osiguranja	-	21.015
Promjene bruto matematičkih rezervisanja za životna osiguranja	-	2.863
Ukupni prihodi	-	23.878
Rashodi		
Troškovi konsultantskih usluga	13.385	2.151
Troškovi on-line obrade podataka	29.677	79.029
Troškovi licenci sa trajanjem do 1 godine	7.038	5.667
Troškovi drugih usluga-seminari i stručno usavršavanje	2.412	1.383
Ukupni rashodi	52.512	88.230

27. Sudski sporovi

Društvo sa stanjem na dan 31.12.2019. godine ima 3 sudska spora po osnovu odštetnih zahtjeva prema različitim polisama osiguranja izdatim od strane Društva. Premda se sa sigurnošću ne mogu predvidjeti efekti i ishodi ovih sporova, rukovodstvo Društva smatra da, uzimajući u obzir iznose rezervisanih sredstava za takve sporove u toku ili naknadne potencijalne odštetne zahtjeve, ishodi sporova u toku ili podnijetih odštetnih zahtjeva, kao i onih koji eventualno predstoje protiv Društva, neće imati materijalno značajne negativne efekte na finansijsko stanje ili rezultate poslovanja Društva.

28. Mišljenje aktuar

Ovlašćeni aktuar je u skladu sa Pravilnikom o sadržaju mišljenja ovlaštenog aktuara („Sl. List CG“ br. 17/13) izdao izvještaj, odnosno zaključno mišljenje o finansijskim izvještajima Društva za period od 1. januara do 31. decembra 2019. godine. Ovlašćeni aktuar je dao pozitivno mišljenje o poslovanju Društva:

Sve aktuarske pozicije i druge veličine na koje ovlašćeni aktuar daje mišljenje su u skladu sa Zakonom o osiguranju, propisima donijetim na osnovu Zakona i drugim propisima kojima se uređuje djelatnost osiguranja. Takođe u skladu sa aktima Društva, ekonomskim načelima, pravilima aktuarske struke i struke osiguranja. Obračunate tehničke rezerve i kapital Društva garantuju trajnu stabilnost i solventnost u poslovanju. Društvo svojim savjesnim poslovanjem obezbjeđuje stalnu likvidnost i efikasno izvršavanje svih preuzetih obaveza prema korisnicima osiguranja. U svom poslovanju Društvo je zabilježilo rast ukupne premije, tehničkih rezervi, dobru ažurnost rješavanja i isplate šteta i ostvarilo pozitivan finansijski rezultat.

29. Događaji nakon datuma bilansa stanja

Nije bilo značajnih događaja nakon datuma bilansa stanja koji bi mogli da utiču na finansijske iskaze za 2019. godinu ili zahtijevali posebno objelodanjivanje.
